

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Aneta Langová

Komparace obecní policie a Policie ČR

Diplomová práce

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Komparace obecní policie a Policie ČR*“
vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 29. června 2017

.....
Aneta Langová

Na tomto místě bych ráda poděkovala **JUDr. Martinovi Škurkovi, Ph.D.** za vstřícný přístup, trpělivost, cenné rady a odborné vedení mé práce. Poznatky a zkušenostmi z praxe přispěli vrchní strážník Mgr. Lukáš Dvořák z Městské policie Chrudim, strážník Vojtěch Obrdlík z Městské policie hlavního města Prahy, vrchní komisař kpt. Mgr. Miroslav Vokál z Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, Územního odboru Chrudim, a Jiří Tabák z Oddělení hlídkové služby Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, za což jim rovněž patří velký dík, neboť tak přispěli k autentičnosti této práce. V neposlední řadě děkuji mému partnerovi, celé mé rodině a blízkým přátelům za jejich nezměrnou podporu nejen při psaní této práce, ale po celou dobu studia.

Obsah

Seznam použitých zkratk	5
Úvod	7
1 Pojem policie	10
1.1 Základní pojmy a instituty	10
2 Nejpodstatnější rozdíly mezi Policií ČR a obecní policií	13
2.1 Právní zakotvení	13
2.1.1 Ústavní úroveň existence, činnosti a organizace PČR a OP	13
2.1.2 Zákony upravující existenci, činnost a organizaci PČR a OP	14
2.1.3 Vyhlášky upravující existenci, činnost a organizaci PČR a OP	15
2.2 Vznik Policie ČR a obecní policie	15
2.3 Působnost Policie ČR a obecní policie	16
3 Práva a povinnosti příslušníků Policie ČR a strážníků obecní policie	20
3.1 Povinnosti společné příslušníkům Policie ČR a strážníkům obecní policie	20
3.1.1 Další povinnosti příslušníků PČR a strážníků OP	22
3.2 Oprávnění společná příslušníkům Policie ČR a strážníkům obecní policie	23
3.2.1 Další oprávnění příslušníků PČR	27
4 Použití donucovacích prostředků včetně zbraně	29
4.1 Jednotlivé donucovací prostředky	30
4.1.1 Donucovací prostředky, kterými disponují jen příslušníci PČR	32
4.1.2 Použití zbraně	33
4.2 Poznátky z praxe poskytnuté strážníky obecní policie a příslušníky Policie ČR	35
5 Úvahy de lege ferenda	38
Závěr	41
Seznam použitých zdrojů	45
Shrnutí / Abstract	51
Seznam klíčových slov / List of key words	52

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
DP	Donucovací prostředky
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
IZS	Integrovaný záchranný systém
Listina	Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. (LZPS)
OP	Obecní policie
OZV	Obecně závazná vyhláška
PČR	Policie České republiky
PO	Právnícká osoba
Přestupkový zákon	Zákon č. 200/1990, o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
ŘP	Řidičský průkaz
SŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
SŘS	Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších změn
TČ	Trestný čin
TŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Ústava	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších změn
Zákon o silničním provozu	Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů
Zákon o zbraních	Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních)
ZO	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších změn
ZOP	Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších změn
ZP	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
ZPČR	Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších změn

ZSP

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Jak vyplývá už ze samotného názvu, předkládaná diplomová práce se věnuje obecní policii (dále jen „OP“) a Policií České republiky (dále jen „PČR“). Primární odpovědnost za ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti je v České republice sice svěřena PČR, nicméně od obnovení místní samosprávy mohou k zajištění tohoto stavu na svém území přispívat i obce, a to tím, že zřídí obecní policii. Ministerstvo vnitra tento krok kvituje, neboť třebaže se co do počtu policistů na obyvatele řadíme mezi evropské špičky,¹ je vzhledem k rozmanitosti úkolů PČR přetížena. Podle údajů z roku 2015 činil počet zaměstnanců obce zařazených do obecní policie 9 690 osob,² z čehož jasně vyplývá, že institut OP je významným nástrojem pro zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti.

Původním záměrem mé diplomové práce bylo srovnat instituty PČR a OP ve všech jejich aspektech, nicméně po hlubším proniknutí do problematiky jsem musela uznat, že to není v možnostech diplomové práce. Domnívám se, že nejzásadnějším tématem vztahujícím se k PČR a OP jsou povinnosti a oprávnění příslušníků PČR a strážníků OP, jelikož prostřednictvím oprávnění jsou plněny úkoly PČR a OP. Z množiny těchto oprávnění věnuji širší prostor oprávnění k použití donucovacích prostředků (dále také jako „DP“), neboť otázka jejich používání budí čas od času ve vztahu ke konkrétním případům vášnivě debaty na úrovni laické i odborné. Z těchto důvodů jsem se rozhodla ve své práci zaměřit na oprávnění a povinnosti strážníků OP a příslušníků PČR, včetně oprávnění k použití donucovacích prostředků.

Ve své diplomové práci si kladu za cíl zjistit, v čem se OP a PČR liší, pokud jde o jejich vznik, právní zakotvení, působnost a zejména povinnosti a oprávnění příslušníků PČR a strážníků OP, v jejichž rámci kladu důraz na použití donucovacích prostředků. V této souvislosti si pokládám stěžejní otázku, zda mají strážníci OP a příslušníci PČR stejná oprávnění a povinnosti. S tím souvisí i má druhá výzkumná otázka, a sice zda jsou strážníci OP a příslušníci PČR oprávněni použít tytéž donucovací prostředky, nebo zda je někdo z nich ve výběru DP omezen. Zodpovězení těchto výzkumných otázek má vést k ověření následující hypotézy: PČR plní více úkolů na celém území ČR, proto by měla být nadána více oprávněními a povinnostmi

---

¹ Ke dni 1. 2. 2016 činil počet policistů 40.077 osob, máme tak vyšší počet policistů na obyvatele, než sousední Polsko či Německo. Viz ŽÁRSKÁ, Lucie. *Počet příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky* [online]. policie.cz, 6. dubna 2016 [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.policie.cz/clanek/pocet-prislusniku-a-zamestnancu-policie-ceske-republiky.aspx>>. + CIBULKA, Jan. *Česko má víc policistů na obyvatele než Německo či Polsko, plánuje přijmout další* [online]. rozhlas.cz, 13. ledna 2016 [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.rozhlas.cz/zpravy/data/zprava/cesko-ma-vic-policistu-na-obyvatele-nez-nemecko-ci-polsko-planuje-prijmout-dalsi--1573483>>.

² *Obecní policie. Data o činnosti obecních policií za rok 2015 souborně pro ČR v členění podle jednotlivých krajů* [online]. mvcr.cz, [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>>.

než policie obecní. Při plnění stanovených cílů by měla mít rovněž širší oprávnění k použití donucovacích prostředků včetně zbraně. K dosažení zamýšleného cíle, zodpovězení výzkumných otázek i k ověření stanovené hypotézy budu využívat metodu deskriptivní, výkladu práva, individuálního ústního dotazování a v neposlední řadě komparace, což ostatně vyplývá již ze samotného názvu práce.

Zvolené téma je dozajista aktuální, a to hned ze dvou důvodů. První důvod je ten, že s činností policie se každý z nás setkává dnes a denně, ať již aktivně, kdy např. s policií sami přímo něco řešíme, anebo pasivně, kdy jsme např. svědky toho, jak policejní hlídky obcházejí po městě, kontrolují dodržování maximální povolené rychlosti, apod. Druhý důvod se skrývá v neustále

se proměňující právní úpravě. Ta totiž musí reflektovat nejen změny ve společnosti, ale i technologický vývoj, aby policie mohla držet krok s osobami porušujícími zákony a nástroji jimi používanými. Nelze ani opomíjet změny právní úpravy institutu OP, neboť v tomto směru můžeme pozorovat snahu o přiblížení oprávnění strážníků OP těm, kterými disponují příslušníci PČR.

Práce se člení do pěti kapitol, úvodu a závěru. První kapitolu jsem věnovala samotnému pojmu policie, tomu, jak byla policie v průběhu let vnímána. V druhé kapitole jsem se pokusila alespoň stručně nastínit rozdíly mezi oběma instituty v otázce právního zakotvení, vzniku a působnosti. Policejní činnost jakožto forma projevu veřejné moci vůči jednotlivci musí vycházet ze zákonného podkladu. Realizací práv a povinností pak dochází k naplňování úkolů policie, tzn. její působnosti, proto bylo nutné zahrnout ji do výčtu zásadních rozdílů mezi OP a PČR. Ve třetí kapitole se již zabývám samotnými právy a povinnostmi strážníků OP a příslušníků PČR, přičemž nejprve jsem dala přednost vždy těm, které podle právní úpravy náležejí oběma skupinám. V kapitole čtvrté se přímo soustředím na problematiku donucovacích prostředků. Od obecných podmínek k jejich použití se přes jednotlivé DP, včetně zbraně, dostávám k podkapitole 4.2, ve které shrnuji poznatky načerpané z mých rozhovorů, které jsem na téma použití donucovacích prostředků vedla se strážníky OP a příslušníky PČR. Pátá kapitola pak patří úvahám *de lege ferenda*.

Z důvodu stanoveného maximálního rozsahu práce a časté frekvence určitých slov jsem se rozhodla používat zkratky, plné znění jsem zachovala v podstatě jen v nadpisech 1. a 2. úrovně. Význam zkratk uvádím na str. 5 – 6 diplomové práce.

Při psaní práce jsem vycházela především z právních předpisů a komentářů, zejména pak těch od Benedikta Vangelího a Pavla Vetešníka s Lubošem Jemelkou. Neopomenula jsem ani judikaturu, která je poměrně bohatá a soudy v ní poskytují odpovědi na problematické otázky.

Odborné články se tématu používání DP bohužel příliš nevěnují. Z tohoto důvodu jsem, možná až nadprůměrně, čerpala i z internetových zdrojů. Věřím však, že to výslednému textu není na škodu, neboť se převážně jednalo o články nedávného data, díky čemuž je práce aktuální a reflektující současný stav.

Předkládaná diplomová práce vychází z právního stavu ke dni 29. června 2017.

1 Pojem policie

Lidská společnost se už od pradávna snaží chránit před zločinem a negativními vlivy ohrožujícími její existenci. Vytváří si proto specializované orgány, které mají různé podoby a názvy, avšak základní poslání mají stejné – chránit veřejný pořádek a bezpečnost. Tento proces trvá už celá staletí a dozajista není ukončen, neboť se přizpůsobuje aktuálním potřebám, ale i možnostem společnosti.

1.1 Základní pojmy a instituty

Slovo „policie“ bývá spojováno jak s latinským slovem *politia*, znamenající státní zřízení, ústavu nebo státní správu, tak s řeckým slovem *polis*, což je označení pro obec, město (tyto pojmy splývaly, protože Řekové v předmakedonském období nedosáhli vyšší formy státního zřízení, než městského státu).³ Nejčastěji však v souvislosti s policií najdeme odkaz na řecké slovo *politeia*, které vyjadřuje nejen město a zemi, ale i její lid, vztah občana ke státu, státní zřízení a státní správu.⁴ V původním smyslu policie znamenala veškerou státní činnost vykonávanou tehdejšími úředníky a význam tohoto slova se kryl s označením státních záležitostí vůbec. Policie tedy znamenala veškerou péči státu o veřejné blaho.⁵

V naučných slovnících je policie definována jako součást vnitřní správy na úseku veřejného pořádku a bezpečnosti, jejímž úkolem je ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti. S tím souvisí i péče o předcházení narušení těchto hodnot a odstraňování závad. K tomu jsou policii svěřeny prostředky, které musí být stanoveny zákonem.⁶ V Blackově právnickém slovníku jsou pak více rozvedeny úkoly policie, když je mezi ně vedle ochrany veřejného pořádku a klidu zařazena i podpora veřejného zdraví, bezpečnosti a morálky, stejně jako prevence, vyšetřování a trestání trestných činů.⁷

Poněkud starší, avšak odborníky uznávanou charakteristikou policie přispěl na počátku 20. století docent Robert Maršan, když řekl, že: „Policie jest zvláštním způsobem činnosti správní, jaksi negativní stránkou její, neméně ovšem důležitou než činnost pozitivní, neboť bezpečnost a ochrana práv garancí moci veřejné jsou nezbytnou podmínkou hospodářského rozvoje i kultury. Doby, kdy svépomoc nastoupí na místo moci veřejné, jsou dobami rozvratu a úpadku a první starostí upevňující se moci bývá, uvést v zemi pořádek; neexistuje také jediné

³ MACEK, Pavel, HÁJEK, Vladimír. *Obecní policie*. 1. vydání. Praha: Eurounion spol. s. r. o., 1995. s. 13.

⁴ SLÁDEČEK, Vladimír, POUPEROVÁ, Olga a kol. *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 1. vydání. Praha: Leges, 2011. s. 372 – 373.

⁵ HORZINKOVÁ, Eva, ČECHMÁNEK, Břetislav. *Zákon o Policii České republiky*. 3. vydání. Praha: Euronion, s. r. o., 2005. 236 s. 7.

⁶ *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích. Díl 3. m/r*. 1. vydání. Praha: Nakladatelský dům OP Diderot, 1997. s. 518.

⁷ BLACK, Henri Cambell. *Blackův právní slovník*. 2. svazek. 6. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1993. s. 1069.

společenství státní, v níž by přiměřeným způsobem o zaručení bezpečnosti nebylo postaráno.“⁸ Zhruba o 30 let později vyjádřil poslání policie profesor Jiří Hoetzel takto: „Jejím úkolem jest chránit preventivně neb represivně určité právní statky, at' úkony nevvrchnostenskými (např. pozorováním, varováním, poučováním), neb úředními zákazy a příkazy. Její úkol je v podstatě konzervující: slouží jen k udržení dosavadních statků, nikoli k tvoření statků nových; nemá působnosti tvůrčí.“⁹ Profesor Karel Laštovka ve své knize *Československé správní právo policíí rozumí „činnost vrchnostenskou směřující k tomu, aby nebezpečí a škody hrozící veškerenstvu byly odvráceny“*, přičemž rozlišuje policii státní a místní „podle toho, jakého rázu jsou zájmy policejně chráněné“ a policii bezpečnostní a správní, kde policie bezpečnostní „má za účel chrániti veřejný pořádek a řád jako takový“, kdežto policie správní „má chrániti jednotlivé určité právní statky“.¹⁰ Podle doktora Adolfa Merkla je pak policie „ona správní činnost, která má za úkol chrániti řád či odvraceti od něho nebezpečí a poruchy a užívá při tom pohružky nebo přímé donucení“.¹¹ Běžná laická představa o policii jako o specializovaných orgánech s pouhou pátrací a postihovací činností tak neodpovídala a neodpovídá realitě.

Výše uvedené definice policie můžeme uzavřít slovy profesora Sládečka, podle něhož lze policii chápat jako veřejný bezpečnostní ozbrojený sbor, který provádí jak preventivní (pozorovací), tak zasahující činnost, směřující k ochraně života, zdraví a majetku, přičemž tato činnost bývá vnímána jako specifická forma správního dozoru, tzv. pořádkový dozor. Při výkonu tohoto dozoru může policie užít krom obvyklých, nenásilných úkonů (jako je např. pokyn, výzva nebo domluva) i služebních zákroků, z nichž některé mohou mít charakter bezprostředních zásahů.¹²

V nynější literatuře je policie většinou chápána ve funkčním pojetí, tzn. jako určitá správní činnost ochraňující zdraví a život osob, majetek a zajišťující bezpečnost státu, a tedy jako ochrana před nebezpečím. Můžeme na ni ale nahlížet i z organizačního pojetí, které je užší, neboť se musí jednat o výslovně takto označený ozbrojený bezpečnostní sbor. Nejčastěji se ale obě dvě pojetí kombinují.¹³ Z této kombinace organizačního a funkčního pojetí vycházíme i při definici policejního práva, kterým tak chápeme tu část správního práva, která upravuje organizaci a činnost policie jako veřejného bezpečnostního sboru (jeho členů) a policejních organizačních složek (správních úřadů).¹⁴

---

⁸ MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva I. Habsburská monarchie (1526 – 1918)*. 1. vydání. Praha: Themis, 1997. s. 10.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ LAŠTOVKA, Karel. *Československé správní právo. Část zvláštní. 1. díl*. Praha: Melantrich, 1936. s. 43.

¹¹ MERKL, Adolf. *Obecné právo správní. Díl II*. Praha – Brno: Orbis, 1932. s. 76.

¹² SLÁDEČEK, POUPEŘOVÁ, a kol. *Správní právo...*, s. 374 – 375.

¹³ Tamtéž, s. 375.

¹⁴ Tamtéž, s. 375, 384 – 385.

To, co činí policii veřejnou, je její veřejnoprávní charakter, a to jak co do jejího zřízení, které se děje zákonem nebo na základě zákona, tak i do obsahu činnosti, která je regulována předpisy veřejného, především správního práva. Jejím zřizovatelem je stát.¹⁵

Na tomto místě je však třeba zdůraznit, že výše uvedený výklad se týkal výhradně policie státní, která je na území České republiky představována Policií České republiky. Musíme si ale uvědomit, že na území České republiky působí i policie obecní. Ačkoliv má OP výše popsany veřejnoprávní charakter a se státní policií ji spojuje podobnost jejich úkolů, nejedná se o veřejný bezpečnostní sbor, neboť tím je pouze PČR. OP zřizují jednotlivé obce, a jedná se tak o orgán územní samosprávy.

---

¹⁵ MATES, Pavel, ŠKODA, Jindřich, VAVERA, František. *Veřejné sbory*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. s. 1.

2 Nejpodstatnější rozdíly mezi Policií ČR a obecní policií

Obecní a státní policie se liší v mnoha aspektech. Ve zbytku práce se budu věnovat už jen právům a povinnostem příslušníků PČR a strážníků OP, nicméně se domnívám, že pro lepší pochopení dané problematiky je nutné alespoň nastínit některé odlišnosti v otázce existence a činnosti PČR a OP, a to v rámci příslušné právní úpravy. Tuto kapitolu proto věnuji právě jim.

2.1 Právní zakotvení

V následujících pasážích budu postupovat od předpisů s vyšší právní silou k těm s nižší právní silou, neboť předpisy nižší právní síly nesmí odporovat předpisům s vyšší právní silou, jinak by se uplatnilo pravidlo *lex superior derogat lex inferiori*, a tedy by se odporující předpis s nižší právní silou nepoužil.

2.1.1 Ústavní úroveň existence, činnosti a organizace PČR a OP

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen "Ústava") problematiku existence, činnosti a organizace PČR a OP přímo neupravuje, nicméně některé články jak na PČR, tak na OP vazbu mají. Tak např. hned v čl. 2 odst. 3 je uvedeno, že: "Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon." V čl. 2 odst. 2 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") je shodně uvedeno, že: „Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví“. Jedná se o základní pravidlo pro výkon moci v právním státu, podle něhož státní moc není neomezená. Zakazuje se libovůle při uplatňování prostředků a nástrojů veřejné moci. Třebaže se v ustanovení objevuje termín „státní moc“, myslí se tím jakákoli veřejná moc, která je vždy, i když není vykonávána přímo orgánem státu, odvozena od moci státní.¹⁶ PČR, jakožto veřejný bezpečnostní sbor, a OP, jakožto orgán územní samosprávy, jsou jednoznačně vykonavateli státní moci, a tak se na ně výše zmíněná ustanovení Ústavy a Listiny vztahují.

V čl. 44 Listiny je dále zakotvena možnost omezení některých ústavně zaručených práv příslušníkům bezpečnostních sborů, v našem případě tedy příslušníkům PČR. Jedná se o právo na podnikání, na výkon jiné hospodářské činnosti, na sdružování v politických stranách, na stávku, právo petiční, shromažďovací a na odborové sdružování. Tato práva však

---

¹⁶ RYCHETSKÝ, Pavel. In RYCHETSKÝ, Pavel a kol. *Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 16 – 17 (čl. 13 Ústavy).

příslušníkům bezpečnostních sborů nelze omezit absolutně, ale pouze pokud to souvisí s výkonem jejich služby.¹⁷

Je nutné zmínit i ústavní zákon o bezpečnosti České republiky,¹⁸ kde se v čl. 3 odst. 1 stanoví, že: „Bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby“. Mezi tyto ozbrojené bezpečnostní sbory se řadí PČR.¹⁹ V odst. 2 téhož článku se dále říká, že: „Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. Rozsah povinností a další podrobnosti stanoví zákon.“ Vzhledem k tomu, že OP je orgánem územního samosprávného celku, dopadá zmíněný odstavec i na ni. Čl. 4 odst. 2 téhož zákona pak určuje, že: „úkoly ozbrojených sil, jejich organizaci, přípravu a doplňování a právní poměry jejich příslušníků stanoví zákon“²⁰ Tímto zákonem je ZPČR, ZOP, ZSP, aj.

2.1.2 Zákony upravující existenci, činnost a organizaci PČR a OP

Základním předpisem upravujícím existenci, činnost a organizaci PČR je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Nadto však existuje mnoho dalších zákonů, které příslušníkům PČR stanovují zvláštní oprávnění a povinnosti. Můžeme jmenovat např. zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, aj. PČR je rovněž podle § 4 odst. 1 zákona o integrovaném záchranném systému²¹ jednou ze základních složek IZS.

Pokud jde o OP, zásadní jsou dva předpisy, zákon o obcích²² a zákon o obecní policii.²³ Stěžejním ustanovením je § 35a odst. 2 ZO, který zakotvuje možnost zřízení OP. Konkrétní podmínky zřízení a samotné činnosti OP ale nechává na zvláštním zákoně, kterým je již zmíněný ZOP. Avšak stejně jako v případě PČR, i OP se dotýká celá řada dalších zákonů. Zpravidla zakotvují součinnost strážníků OP, nebo jejich zvláštní oprávnění. Můžeme uvést např. zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, aj. OP je rovněž složkou IZS.²⁴

¹⁷ ŠIMÍČEK, Vojtěch. In WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012. s. 866 (čl. 44 Listiny).

¹⁸ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

¹⁹ SLÁDEČEK, POUPEROVÁ, a kol. *Správní právo...*, s. 400.

²⁰ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

²¹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

²² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

²³ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

²⁴ § 4 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

2.1.3 Vyhlášky upravující existenci, činnost a organizaci PČR a OP

Z podzákoných právních předpisů upravujících existenci, činnost a organizaci PČR můžeme uvést nařízení vlády č. 468/2008 Sb., o zajišťování bezpečnosti určených ústavních činitelů České republiky, nařízení vlády č. 596/2004 Sb., kterým se stanoví způsob přípravy na služební zkoušku, obsah služební zkoušky, její průběh, hodnocení a ukončení, nebo nařízení vlády č. 508/2004 Sb., kterým se stanoví vzory hodnostního označení příslušníků bezpečnostních sborů. Z prováděcích vyhlášek je to pak např. vyhláška č. 487/2004 Sb., o osobní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, nebo vyhláška č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, a mnohé další.

Pokud jde o OP, můžeme uvést např. vyhlášku č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii, nebo vyhlášku č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka OP.

Lze konstatovat, že počet vyhlášek týkajících se PČR je podstatně větší, což je dle mého názoru zcela na místě, neboť jde o sbor s celostátní působností, mající starost více úkolů, než policie obecní.

2.2 Vznik Policie ČR a obecní policie

PČR vznikla z Veřejné bezpečnosti v roce 1991, když byla zřízena zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, jako ozbrojený bezpečnostní sbor.²⁵ Tento zákon byl však zrušen a nahrazen do současné doby účinným zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. PČR je tak zřizována přímo zákonem. Co se týče postavení PČR, můžeme v krátkosti říci, že nemá právní subjektivitu a nespadá do množiny tzv. organizačních složek státu.²⁶ Otázce právní subjektivity PČR se věnovalo plénum Nejvyššího soudu a ve svém zásadním stanovisku sp. zn. Plsn. 2/96 vyjádřilo názor, že PČR není právnickou osobou a zákon jí nepřiznává ani způsobilost být účastníkem řízení před soudem. Způsobilost mít práva a povinnosti, stejně jako způsobilost být účastníkem řízení, má proto ve věcech PČR stát, čili Česká republika.²⁷ To se však týká jen situací, kdy PČR vystupuje v soukromoprávních vztazích. Pokud se koná řízení podle SŘS, ve kterém jsou přezkoumávána rozhodnutí orgánů veřejné správy, má PČR způsobilost být účastníkem řízení. Není totiž rozhodující, zda mají tyto orgány povahu PO

---

²⁵ *Policie České republiky*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. s. 7.

²⁶ § 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

²⁷ Stanovisko pléna Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 1997, sp. zn. Plsn. 2/96

či nikoliv.²⁸ V případě, že by orgán PČR vydal rozhodnutí, které by se následně stalo předmětem ústavní stížnosti, může být PČR účastníkem řízení před Ústavním soudem.²⁹

Ke vzniku institutu OP došlo po roce 1989, a to v návaznosti na obnovení místní samosprávy zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích. Existence OP je s místní samosprávou přímo spojena, neboť podle § 1 ZOP je obecní policie jedním z orgánů obce. Ani OP tak nemá právní subjektivitu, jejím nositelem je přímo obec. V § 35a odst. 2 ZO³⁰ je uvedeno, že obce mohou zřizovat obecní policii, přičemž podle ustanovení § 84 odst. 2 písm. o) ZO zřizuje a zrušuje OP zastupitelstvo obce prostřednictvím vydání obecně závazné vyhlášky. Takováto OZV spadá do množiny obecně závazných vyhlášek upravujících vnitřní organizaci obce³¹ a zároveň je vyjádřením normotvorné působnosti obcí zakotvené v samotné Ústavě.³² Z výše uvedeného vyplývá, že obcím se poskytuje možnost, nikoliv však povinnost OP zřídit.

2.3 Působnost Policie ČR a obecní policie

Právní úprava působnosti PČR a OP je charakteristická svou nejednotností. Kromě obecné úpravy se široce stanovenými úkoly tu existují ještě speciální předpisy z mnoha oblastí (zbraně, střeliva, azyl, shromažďování, aj.), které jejich úkoly konkretizují a zakládají příslušníkům PČR a strážníkům OP zvláštní oprávnění i povinnosti. Je otázkou, zda jde o optimální řešení, neboť obecnější úprava s četnými zvláštními zákony se stává méně přehlednou, může dojít k rozporům mezi jednotlivými ustanoveními, a snižuje se právní jistota.³³ Podle mého názoru je však daný systém nevyhnutelný. Pokrýt všechny úkoly v jednom předpise je až nemožné, nehledě na to, že změny ve společnosti by pak vyvolávaly nutnost častých novelizací.

Tato kapitola se bude zabývat místní a věcnou působností PČR a OP. Místní působnost určuje, na jakém území mohou PČR a OP operovat, věcná pak úkoly, kterými se mají zabývat, tedy stanoví jejich kompetenci. Místní působnost PČR je určena územím České republiky.³⁴ Za podmínek stanovených právním předpisem však PČR může v rámci mezinárodní spolupráce působit i mimo toto svrchované území.³⁵ Trendem posledních let je vysílání českých policistů do letních destinací v zahraničí, kde pomáhají našim občanům zvládnout krizové situace, zejména

²⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 8. března 2000, sp. zn. I. ÚS 355/1997 + náleží Ústavního soudu ze dne 2. března 2000, sp. zn. III. ÚS 269/99

²⁹ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 8. března 2000, sp. zn. I. ÚS 355/97, náleží Ústavního soudu ze dne 2. března 2000, sp. zn. III. ÚS 269/99

³⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) nabyl účinnosti dne 12. listopadu 2000 a nahradil tak dosavadní zákon č. 367/1990 Sb., o obcích

³¹ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí. Základy obecního práva*. 1. vydání. Praha: CODEX Bohemia, s.r.o., 1998. s. 133 – 135, 163 – 164.

³² § 104 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších změn

³³ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Věřejné sbory...*, s. 36.

³⁴ § 1, 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

³⁵ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 74.

z hlediska jazykového.³⁶ Nejčastěji se jedná o řešení dopravních nehod, krádeží, vloupání, apod. Policisté nosí naše státní uniformy, nejsou však ozbrojeni.³⁷

OP působí, až na výjimky, jen na území zřizující obce. Ke dni 13. 3. 2017 má Česká republika 6 260 obcí,³⁸ nicméně podle posledních údajů z roku 2015 obecní policii zřídilo jen 379 z nich.³⁹ Ne každá obec je totiž schopna unést náklady na činnost OP. Obce proto mohou uzavřít koordinační veřejnoprávní smlouvu podle § 3a ZOP, jejímž předmětem je plnění úkolů OP na území obce, která si svou vlastní OP nezřídila. Obce, které jsou smluvními stranami, se však musejí nacházet na území téhož vyššího územního samosprávného celku. To je problematické zejména pro obce v okolí hlavního města, neboť Praha je vyšším územním samosprávným celkem, a tudíž s ní obce ve Středočeském kraji nemohou takové smlouvy uzavírat.⁴⁰ Zákon stanoví obligatorní náležitosti této smlouvy, důležitou podmínkou je ale také její schválení krajským úřadem, neboť bez tohoto souhlasu je smlouva absolutně neplatná a teprve až dnem právní moci jeho souhlasu se smlouva stává účinnou. Krajský úřad rovněž rozhoduje případné spory z této smlouvy, přičemž proti jeho rozhodnutí lze brojit žalobou ke krajskému soudu podle § 65 a násl. SŘS, případně mimořádnými opravnými prostředky.⁴¹

Starostové obcí mohou dále uzavřít smlouvu podle § 3b ZOP, jejímž předmětem je poskytnutí strážníků obci postižené krizovým stavem. Zákon opět stanoví povinné náležitosti smlouvy, nicméně je benevolentnější v tom smyslu, že se nevyžaduje souhlas krajského úřadu, a rovněž absentuje podmínka toho, že by obce musely být ze stejného kraje. Činnost poskytnutých strážníků řídí starosta obce, kde byl vyhlášen krizový stav, a tato obec také odpovídá za případnou škodu, kterou by poskytnutí strážníci způsobili.⁴²

Pokud jde o věcnou působnost, tak primárním posláním PČR i OP je ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti. Bezpečností rozumíme stav, kdy určité hodnoty a chráněné zájmy nejsou porušovány a jejich porušení ani nehrozí.⁴³ Veřejný pořádek můžeme chápat v užším pojetí, kdy zahrnuje dodržování pravidel chování stanovených právními normami, anebo v širším pojetí,

---

³⁶ BEDNARČÍKOVÁ, Dagmar. *Čeští policisté pomáhali turistům v Chorvatsku* [online]. policie.cz, 16. října 2008 [cit. 12. března 2017]. Dostupné na <<http://www.policie.cz/clanek/cesti-policiste-pomahali-turistum-v-chorvatsku.aspx>>.

³⁷ KLANG, Mikuláš. *Chorvatsko a nově i Bulharsko. Čeští policisté budou pomáhat turistům* [online]. iDnes.cz, 1. července 2013 [cit. 12. března 2017]. Dostupné na <http://zpravy.idnes.cz/cesti-policiste-v-chorvatsku-a-bulharsku-flc/zahranicni.aspx?c=A130701_170018_zahranicni_klm>.

³⁸ *Nižší územní prvky a územně evidenční jednotky* [online]. cuzk.cz, [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <http://www.cuzk.cz/Uvod/Produkty-a-sluzby/RUIAN/2-Poskytovani-udaju-RUIAN-ISUI-VDP/Ciselniky-ISUI/Nizsi-uzemni-prvky-a-uzemne-evidencni-jednotky.aspx#UI_OBEC>.

³⁹ *Obecní policii. Abecední přehled obcí, městysů a měst, které zřídily obecní (městskou) policii* [online]. mvcr.cz, [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>>.

⁴⁰ VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 69.

⁴¹ LÝSEK, Martin. *Novela zákona o obecní policii přináší důležité změny. Veřejná správa*, 2002, roč. XIII, č. 49, s. 12 – 21.

⁴² MATES, ŠKODA, VAVERA. *Veřejné sbory...*, s. 34 – 35.

⁴³ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 63, 66.

kam spadají i pravidla chování, která nejsou právními normami výslovně formulována.⁴⁴ Na ochraně veřejného pořádku se podílí i další orgány státu, nicméně se zde uplatňuje zásada subsidiarity, takže v případech, kdy není založena působnost jiných orgánů, nebo kdy nemohou jinak kompetentní orgány zakročit, musí na ochranu veřejného pořádku vystoupit PČR.⁴⁵

Věcnou působnost PČR stanoví § 2 ZPČR, který vymezuje kompetence policie, tedy druh a šíři úkolů, ve kterých je policie činná. Policie totiž může vykonávat veškerou svou činnost pouze v rámci této působnosti a za účelem plnění tam uvedených úkolů.⁴⁶ Právní předpisy také někdy rozdělují úkoly podle toho, zda je může provést jen příslušník PČR, nebo i zaměstnanec policie.⁴⁷ Zásadní názor na plnění úkolů policie přinesl náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 488/01, ve kterém soud konstatoval, že „není na úvaze státního orgánu, zda bude svoji zákonem mu svěřenou moc uplatňovat, ale jde o jeho povinnost učinit tak vždy, když je to nezbytné.“⁴⁸ Policie je rovněž označena jako služba veřejnosti, což je vyjádřením ústavní zásady, že veřejná moc slouží občanům.⁴⁹ Primárním posláním policie je proto preventivní působení za účelem předcházení poruchám, nikoli vystupování jako represivní činitel.⁵⁰ Z tohoto důvodu policie pořádá různé akce a projekty, které mají zajistit informovanost a osvětu veřejnosti. Z dlouhodobých projektů můžeme jmenovat např. *Zebra se za tebe nerozhledne!*, nebo *Seniori sobě*.⁵¹

PČR vystupuje ve dvou rolích; jednak jako bezpečnostní sbor vykonávající výše uvedené úkoly, a jednak jako správní úřad vykonávající státní správu v případech, které stanoví zvláštní zákony. Jde např. o rozhodování ve věcech střeliva, zbraní, přestupků, azylu, a mnohé další.⁵² Tyto dvě role je nutné oddělovat, jelikož Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku sp. zn. 8 As 28/2008 - 29 judikoval, že „nikoli každý akt policie je přezkoumatelný v rámci správního řízení, resp. soudy, ale zásadně jen ty z nich, kde policie vystupuje jako orgán státní správy.“⁵³ Nesmíme také opomenout činnost PČR při odhalování a vyšetřování trestných činů, kdy má postavení orgánu činného v trestním řízení.⁵⁴

Věcná působnost OP je zakotvena v § 2 ZOP. Její úkoly jsou sice stanoveny taxativně, nicméně jejich formulace jsou široké a poskytují dostatečný právní rámec i pro aktivity,

---

⁴⁴ JURNÍKOVÁ, Jana a kol. *Správní právo – zvláštní část*. 5. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004. s. 69.

⁴⁵ ČECHMÁNEK, Břetislav. In MATES, Pavel a kol. *Policejní právo. Právní předpisy s komentářem*. 4. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2004. s. 18 – 19.

⁴⁶ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 62 – 63.

⁴⁷ Viz např. § 113 ZPČR, oproti tomu § 34 odst. 1 ZPČR: „*Policista* je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci“

⁴⁸ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Veřejné sbory...*, s. 38. (Nález Ústavního soudu ze dne 19. února 2002, sp. zn. I. ÚS 488/01.)

⁴⁹ Čl. 2 odst. 3 Ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

⁵⁰ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Veřejné sbory...*, s. 37.

⁵¹ *Akce a projekty* [online]. policie.cz, [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.policie.cz/clanek/akce-a-projekty-655004.aspx>>.

⁵² SLÁDEČEK, POUPEŘOVÁ, a kol. *Správní právo...*, s. 386.

⁵³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. října 2008, sp. zn. 8 As 28/2008 - 29

⁵⁴ § 12 odst. 1, 2 písm. a) TR

jež se mohou v čase proměňovat.⁵⁵ K základním úkolům OP patří podle § 1 odst. 2 ZOP zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Ochrana veřejného pořádku patří ve smyslu § 35 odst. 1, 2 ZO do oblasti samostatné působnosti obcí a podle § 10 písm. a) ZO mohou obce formou OZV stanovovat povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Adjektivum „místní“ má vyjádřit fakt, že velkou roli hrají různé místní tradice a zvyklosti, které se mohou v jednotlivých obcích do určité míry lišit.⁵⁶

Stejně jako PČR, i OP vykonává státní správu, když se podílí i na dalších zákonem stanovených úkolech,⁵⁷ např. podle přestupkového zákona⁵⁸ nebo podle zákona o silničním provozu.⁵⁹ Tím, že bylo obcím umožněno zřídit si vlastní OP, došlo k částečnému sejmutí do té doby výsadního břemene komplexního zajišťování veřejného pořádku, které leželo jen na PČR. Pravomoci obou policejních sborů se v mnohém překrývají nebo doplňují, což vyžaduje jejich součinnost a spolupráci. To je ostatně přímo zakotveno v § 1 odst. 3 ZOP. Jedná se především o součinnost při ochraně bezpečnosti osob a majetku, spolupůsobení při zajišťování veřejného pořádku, dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a spolupůsobení při jeho řízení, a v neposlední řadě o oblast přestupků.⁶⁰

---

⁵⁵ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Věřné sbory...*, s. 40.

⁵⁶ CANDIGLIOTA, Zuzana, FOUKALOVÁ Kristýna, KOPAL Jiří. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem. Policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, 2010. s. 18.

⁵⁷ MATES, Pavel, KRAMÁŘ, Květoslav. In MATES a kol. *Policejní právo...*, s. 192 – 193.

⁵⁸ OP může v blokovém řízení projednávat i přestupky podle § 86 písm. e), bod. 2, 3, 4 přestupkového zákona, tzn. mj. přestupky na úseku taxislužby podle zákona o silniční dopravě

⁵⁹ Strážník OP je např. oprávněn vyzvat řidiče, aby se podrobil vyšetření ke zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, a řidič je povinen této výzvy uposlechnout; viz § 5 odst. 1, písm. f), g) zákona o silničním provozu

⁶⁰ MACEK, HÁJEK. *Obecní policie...*, s. 28, 131.

3 Práva a povinnosti příslušníků Policie ČR a strážníků obecní policie

V této kapitole chci porovnat práva a povinnosti policistů a strážníků, přičemž pro lepší přehlednost jsem se rozhodla nejprve věnovat vždy těm, kterými disponují obě skupiny. Vycházím primárně z úpravy obsažené v zákoně o Policii České republiky a v zákoně o obecní policii, nicméně krátce zmíním i práva a povinnosti zakotvená v dalších předpisech.

3.1 Povinnosti společné příslušníkům Policie ČR a strážníkům obecní policie

Mezi základní povinnosti společné příslušníkům PČR a strážníkům OP, označované příslušnými právními předpisy jako zásady, řadíme zásadu zdvořilosti, proporcionality (přiměřenosti), iniciativy, pasivity, prokazování příslušnosti a poučovací. Zásada zdvořilosti je stanovena v § 9 ZPČR a v § 6 odst. 1 ZOP a nabádá k respektování vážnosti, cti a důstojnosti při plnění úkolů policie. Tato úprava vychází z čl. 10 odst. 1 Listiny, kde je zakotveno právo každého na zachování jeho lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a na ochranu dobrého jména.⁶¹ Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 4 Ads 119/2008-61 judikoval, že v případě nedodržení zásady zdvořilosti je nutné zkoumat i míru intenzity daného jednání, neboť při porušení služebního slibu může být danému příslušníkovi ukončen služební poměr.⁶² Dodržování této zásady má zajistit vnímání občana jako „zákazníka státní moci“, který vyžaduje, aby s ním bylo jednáno podle jistých pravidel.⁶³

Zásadu proporcionality najdeme v § 11 ZPČR a v § 6 odst. 1 ZOP a vyjadřuje určitou přiměřenost použití formy zákroku nebo úkonu, a zákaz nadměrného zasahování do práv a svobod. Naplňuje se tím jeden ze základních znaků demokratického právního státu, podle kterého opatření omezující základní práva a svobody nesmějí svými negativními důsledky přesáhnout klady, které představuje veřejný zájem na těchto opatřeních.⁶⁴ Na druhou stranu je zřejmé, že aby mohla být policie při plnění úkolů efektivní, musí konat adekvátním způsobem a v adekvátní intenzitě. Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 144/05 konstatoval, že v opačném

---

⁶¹ HROMÁDKA, Matěj. In MATES a kol. *Policejní právo...*, s. 37.

⁶² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. listopadu 2008, sp. zn. 4 Ads 119/2008-61

⁶³ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. s. 187.

⁶⁴ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Věřejné sbory...*, s. 58.

případě by se stala ochrana občanů pouze formální, a tím by docházelo i k oslabování autority státu jako takového.⁶⁵

Iniciativa je potom zakotvena v § 10 ZPČR a v § 7 odst. 1, 2 ZOP, a myslí se jí povinnost provést zákrok nebo úkon podle kompetencí dané osoby, směřující k odstranění určitého ohrožení nebo porušení. Zajímavostí je, že tato povinnost trvá i mimo pracovní dobu. Nejvyšší soud pak takto zasahujícím policistům vyslovil ve svém usnesení sp. zn. 3 Tdo 465/2002 ochranu, neboť judikoval, že i v tomto případě mají postavení úřední osoby podle § 127 odst. 1 písm. e) TZ.⁶⁶ Výjimkou z této povinnosti je zásada pasivity, stanovující podmínky, za kterých není policista nebo strážník povinen úkon nebo zákrok provést. Tyto liberační důvody najdeme v § 10 odst. 4 ZPČR a v § 8 ZOP.

Povinnost prokazování příslušnosti je stanovena v § 12 ZPČR, pro strážníky v § 7 odst. 3 a v § 9 ZOP. Příslušníci PČR se prokazují služebním stejnokrojem, služebním průkazem a odznakem policie s identifikačním číslem, strážníci OP stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce, případně i zmocněním na základě veřejnoprávní smlouvy podle § 3a nebo § 3b ZOP. Ve výjimečných situacích postačí pouhé ústní prohlášení „policie“, v případě OP „obecní policie“ nebo „městská policie“. Není bez zajímavosti, že je-li potřeba využít momentu překvapení, nemusí dojít ani k tomuto ústnímu prohlášení, avšak ihned, jakmile to okolnosti úkonu dovolí, musí dojít ke standardnímu prokázání příslušnosti k PČR nebo OP.

V § 7 odst. 4 ZOP a v § 10 odst. 5 ZPČR je dále uložena povinnost použít, pokud to okolnosti dovolují, při provádění zákroku slova „Jménem zákona!“ a odpovídající výzvu. Ta směřuje na osobu, vůči níž se zákrok realizuje, a obsahuje informaci o tom, jak se má tato osoba zachovat. Osoba je povinna výzvě vyhovět, což vyplývá z § 7 odst. 5 ZOP a z § 114 ZPČR.

Zásada poučovací je zakotvena v § 13 ZPČR a v § 6 odst. 2 ZOP, a spočívá v povinnosti poučit osobu, jíž se úkon nebo zákrok týká, o právních důvodech provedení úkonu, a je-li tento úkon spojen se zásahem práv nebo svobod této osoby, pak také o jejích právech a povinnostech. Stejně jako u prokazování příslušnosti, i tato činnost může být v odůvodněných případech odložena a vykonána ihned, jakmile to okolnosti dovolí. K naplnění této povinnosti dochází např. při poučení o možnosti odepřít výslech, nebo v otázkách nároku na náhradu nutných výdajů a ušlého zisku.⁶⁷

---

⁶⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 29. srpna 2005, sp. zn. IV. ÚS 144/05

⁶⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. září 2002, sp. zn. 3 Tdo 465/2002

⁶⁷ VETEŠNÍK, JEMELKA. *Zákon o obecní policii...*, s. 140.

Policistům i strážníkům rovněž vyplývají specifické povinnosti při použití donucovacího prostředku nebo zbraně. Před jejich použitím totiž musí osobu vyzvat k upuštění od protiprávního jednání s výstrahou, že jinak bude použito zbraně. Při jejich použití musí dbát nutné opatrnosti a v případě zranění osoby jí poskytnout první pomoc. Jejich konkrétní povinnosti v této souvislosti stanoví § 56 – 58 ZPČR a § 21 – 23 ZOP.

Protože PČR a OP vystupují v některých případech jako správní orgány, znamená to pro ně i další povinnosti. Primárně se na ně budou vztahovat základní zásady činnosti správních orgánů, obsažené v § 2 až § 8 správního řádu. Jedná se např. o zásadu zákonnosti, spočívající v postupu v souladu s právními předpisy, zásadu ochrany veřejného zájmu, zásadu materiální pravdy, zavazující ke zjištění stavu věci v nezbytném rozsahu a bez důvodných pochybností, nebo o zásadu rychlosti, která nabádá k vyřizování věcí bez zbytečného odkladu. Další povinnosti jim pak stanoví ten který speciální zákon. Můžeme poukázat na zákon o přestupcích, podle kterého jsou orgány PČR a obecní policie oprávněny projednávat v blokovém řízení přestupky vymezené v § 86 písm. a), písm. e) přestupkového zákona. Tyto pověřené osoby jsou ale povinny prokázat oprávnění k ukládání a vybírání pokut v blokovém řízení, stejně jako musí na pokutových blocích vyznačit, komu, kdy a za jaký přestupek pokutu uložily.⁶⁸

3.1.1 Další povinnosti příslušníků PČR a strážníků OP

Kromě výše uvedených povinností je strážníkům OP v § 6 odst. 3 ZOP stanovena povinnost v rámci jejich pravomocí poskytnout pomoc každému, kdo o ni požádá. Vzhledem k tomu, že v § 12a ZOP je zakotvena povinnost každého poskytnout strážníkovi bez zbytečného odkladu věcnou nebo osobní pomoc, můžeme říci, že se jedná o oboustrannou povinnost, přičemž se i zde uplatní zásada přiměřenosti.⁶⁹ Navíc mají strážníci OP podle § 10 ZOP oznamovací povinnost vůči PČR a vůči dalším kompetentním státním orgánům. PČR oznamují důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin, naopak spáchání přestupku nebo jiného správního deliktu oznamují orgánu, do jehož působnosti patří jeho projednání.

Pro policisty vyplývají specifické povinnosti ze zákona o služebním poměru. Ty základní jsou obsaženy v § 45 ZSP a zavazují policisty k dodržování služební kázně, zachovávání mlčenlivosti, prohlubování odborné a udržování fyzické zdatnosti, neovlivňování výkonu služby svým politickým, náboženským nebo jiným přesvědčením, aj. Policisté se také musí řídit Etickým kodexem Policie České republiky, který patří mezi vnitřní předpisy Policie ČR, a při jeho porušení se policisté mohou dopustit kázeňského přestupku.⁷⁰ Jak již bylo zmíněno výše, strážníci OP jsou

⁶⁸ §85 odst. 4 přestupkového zákona

⁶⁹ CANDIGLIOTA, FOUKALOVÁ KOPAL. *Jak si počínat...*, s. 46.

⁷⁰ *Základní povinnosti policistů a strážníků* [online]. ferovapolicie.cz, 13. srpna 2013 [cit. 30. května 2017]. Dostupné na <<http://www.ferovapolicie.cz/policista-versus-straznik-32/zakladni-povinnosti-policistu-a-strazniku-2485.html>>.

v pracovním poměru, a proto mají povinnosti stanovené zákoníkem práce. Vzhledem k jejich poslání je třeba upozornit na § 303 ZP, kde jsou jak strážníkům, tak i zaměstnancům OP a PČR, stanoveny zvláštní povinnosti, mj. jednat a rozhodovat nestranně, zachovávat mlčenlivost, v souvislosti se svým zaměstnáním nepřijímat dary nebo jiné výhody, zdržet se jednání, které by vedlo ke střetu veřejného zájmu se zájmem osobním. Z důvodu veřejného zájmu jsou jim tak vedle obecných povinností zaměstnanců kogentně uloženy další povinnosti, které mají sloužit k řádnému a nestrannému výkonu státní správy a samosprávy.⁷¹

Další povinnosti policistů i strážníků jsou zakotveny ve zvláštních předpisech, kterým se zde pro jejich rozsáhlost věnovat nemohu. Nicméně pro ilustraci můžeme uvést § 135 SŘ, kde je dána správnímu orgánu možnost požádat PČR o součinnost jejich příslušníků při provádění svého úkonu, a ustanovení § 59 zákona o přestupcích, kde je zakotvena povinnost PČR bez zbytečného odkladu na žádost věcně a místně příslušného správního orgánu provést úkony potřebné k prověřování oznámení o přestupcích, projednávání přestupků a k výkonu rozhodnutí. Mnohdy jde také zvláštní oprávnění ruku v ruce se zvláštní povinností. Tak je tomu např. v § 79a zákona o silničním provozu, který opravňuje strážníky OP k měření rychlosti vozidel, stanovuje jim však povinnost vykonávat tuto činnost výhradně na místech určených PČR a v součinnosti s ní.

3.2 Oprávnění společná příslušníkům Policie ČR a strážníkům obecní policie

Ohledně oprávnění je vhodné nejprve poznamenat, že tyto výsady, opravňující strážníky OP a příslušníky PČR k dále uvedeným činnostem, mohou být uplatňovány jen při výkonu činnosti policie, nikoliv tedy v jejich soukromém životě.⁷²

Při výčtu oprávnění jsem se pro lepší orientaci rozhodla postupovat podle systematiky ZOP, neboť stejnými právy disponují i příslušníci PČR. Prvním v pořadí je právo požadovat vysvětlení, zakotvené v § 11 ZOP a v § 61 ZPČR. Podání vysvětlení je tzv. předprocesní úkon policejní povahy, prováděný v rámci odhalování přestupků a dalších deliktů,⁷³ jehož cílem je získání informací důležitých k objasnění skutečného stavu věci.⁷⁴ Osoba je povinna výzvě k podání vysvětlení vyhovět,⁷⁵ v opačném případě může být předvedena. Vysvětlení lze odepřít

---

⁷¹ HŮRKA, Petr. In VYSOKAJOVÁ, Margerita a kol. *Zákoník práce. Komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 622.

⁷² SLÁDEČEK, POUPEŘOVÁ a kol. *Správní právo...*, s. 390.

⁷³ MAZÁNEK, Jiří, DRAGOUN, Radim. Jakou změnu může přivést nový zákon o Policii ČR do problematiky odhalování hospodářské trestné činnosti a korupčních jednání. *Trestní právo*, 2008, roč. XII, č. 11, s. 26.

⁷⁴ VETEŠNÍK, JEMELKA. *Zákon o obecní policii...*, s. 155.

⁷⁵ Podle § 200 ZP je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu k výkonu občanských povinností, kam spadá i podání vysvětlení.

pouze za podmínek v § 11 odst. 4 ZOP a § 61 odst. 3 ZPČR, avšak nemůže být požadováno od osoby, která by podáním vysvětlení porušila povinnost mlčenlivosti. V zákoně je přímo zakotvena povinnost poučit osobu o jejích právech, mj. o nároku na náhradu nutných výdajů a ušlého zisku, zejména však o možnosti odepřít vysvětlení, přičemž poslední jmenované poučení musí být vždy bez výjimky učiněno před podáním vysvětlení. Ohledně tohoto oprávnění je však nutné zdůraznit nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 190/01, podle kterého skutečnosti zjištěné z vysvětlení není možné použít v rámci případného správního řízení.⁷⁶

Dále je nutné zmínit oprávnění získávat údaje z informačních systémů, které vyplývá z § 11a ZOP a § 66 an. ZPČR a směřuje k zefektivnění činnosti policie. V rozsahu potřebném pro plnění úkolů policie tak mohou od správců evidencí požadovat bezplatné poskytnutí informací, a ti jsou povinni žádosti vyhovět.⁷⁷

Podle § 12 ZOP a § 63 ZPČR jsou policisté a strážníci oprávněni požadovat prokázání totožnosti určených osob. Osoba opět musí této výzvě vyhovět, neboť jednak může být předvedena na PČR, kde ji příslušníci PČR mohou ztotožnit snímáním daktyloskopických otisků aj., a jednak se vystavuje postihu za přestupek proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1, písm. a) přestupkového zákona.⁷⁸ Příslušník PČR je za účelem prokázání totožnosti dokonce oprávněn překonat odpor této osoby. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity. Nejistí-li však příslušník PČR totožnost osoby ani do 24 hodin od předvedení, je podle § 64 ZPČR povinen ji propustit. Další důvody pro předvedení osoby obecní policií na PČR stanoví § 13 ZOP. Závěrem je vhodné připomenout nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 190/01, ve kterém soud konstatoval, že v případě, kdy policie plní svoje zákonem stanovené úkoly, nemůže dotčená osoba odmítnout prokázání totožnosti ani s odkazem na realizaci svého práva.⁷⁹

Jak už bylo dříve předesláno, zákon přiznává strážníkům v § 12a ZOP a policistům v § 14 a § 18 ZPČR právo na poskytnutí osobní a věcné pomoci v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu.

V § 14 ZOP a § 35 ZPČR je strážníkům a policistům přiznáno právo odebrat zbraň. Cílem tohoto institutu je eliminovat možnost jejího zneužití k ohrožení chráněných zájmů, má tedy preventivně bezpečnostní povahu.⁸⁰ Zbraň je v § 14 odst. 3 ZOP definována stejně jako v § 118 TZ, tedy jako cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším. ZPČR sice

---

⁷⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 1. listopadu 2001, sp. zn. III. ÚS 190/01

⁷⁷ PIKNA, Bohumil. Ochrana osobních údajů v Evropském právu se zaměřením na aspekty bezpečnosti. *Právník*. 2008, roč. CXLVII, č. 1, s. 59 – 60.

⁷⁸ RAJMAN, Jindřich. In MATES a kol. *Policejní právo...*, s. 54.

⁷⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 11. května 2004, sp. zn. I. ÚS 176/04

⁸⁰ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Věřejné sbory...*, s. 137 – 138.

v § 35 definici zbraně neposkytuje, nicméně toto ustanovení je třeba vykládat v souladu s § 111 písm. e) ZPČR, který vymezuje zbraň shodně jako § 14 odst. 3 ZOP a § 118 TZ.⁸¹ Případá tak v úvahu i kámen, hůl, řetěz, rozprašovač se slzným plynem, tedy nikoli jen střelná zbraň.⁸² Odebrání zbraně musí předcházet marná výzva k jejímu vydání, přičemž zásadní rozdíl spočívá v tom, že strážníci OP mohou zbraň odebrat pouze na místě veřejnosti příslušném. Takovými místy jsou nejen veřejná prostranství, jako jsou ulice, parky apod., ale i místa, kam má veřejnost přístup jen v určené době, např. v obchodech, restauracích, atd.⁸³ § 14 ZPČR navíc opravňuje příslušníky PČR k provedení osobní prohlídky za účelem odebrání zbraně, přičemž tento úkon musí být ze zákona vždy proveden osobou stejného pohlaví.⁸⁴ V případě, že strážníci OP odeberou dotčené osobě střelnou zbraň, jsou povinni ji předat nejbližšímu útvaru PČR.

Jak příslušníci PČR, tak i strážníci OP, mají dále oprávnění zakázat vstup na určená místa, výkon tohoto práva však může spočívat i v příkazu setrvání na určeném místě. Aby mohlo dojít k takovému omezení svobody pohybu, musí to nezbytné pro splnění konkrétního úkolu policie. K označení místa, kam nesmí osoba vstupovat, se používá výstražný pás s nápisem „zákaz vstupu“ a s označením policie, přičemž pokud by toto omezení nerespektovala, může být stíhána za přestupek podle § 47 odst. 1, písm. a) přestupkového zákona.⁸⁵ Zmíněné právo strážníkům vyplývá z § 15 ZOP, příslušníkům PČR pak z § 43 ZPČR.⁸⁶

Strážníci OP a příslušníci PČR jsou také oprávněni vstoupit do bytu nebo jiného uzavřeného prostoru z důvodů uvedených v § 16 ZOP a § 40 ZPČR a provést tam úkony, zákroky nebo jiná opatření k odvrácení bezprostředního nebezpečí. V případě pronásledování osoby, nebo je-li důvodná obava, že se na daném místě nachází zemřelý nebo týrané zvíře, má toto právo pouze příslušník PČR. Obydlí v ZOP ani ZPČR definované není, a tak je třeba prostřednictvím analogie vycházet z § 133 TZ, podle kterého se obydlím rozumí dům, byt nebo jiný prostor sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející. Na základě judikatury za něj lze považovat i rekreační chalupy, zahradní domky, vysokoškolské koleje apod., pokud slouží k trvalejšímu bydlení. Jiným uzavřeným prostorem pak může být kancelář, skladiště, zahradní kůlna, aj.⁸⁷ Zákon také stanoví povinnost neprodleně vyrozumět uživatele bytu, zajistit

⁸¹ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 147 – 148.

⁸² DRAŠTÍK, Antonín. In DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník. Komentář. I. díl. (§ 1 až 232)*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. s. 772.

⁸³ MATES, Pavel. In MATES a kol. *Policejní právo...*, s. 65.

⁸⁴ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 148 – 149.

⁸⁵ CANDIGLIOTA, FOUKALOVÁ, KOPAL. *Jak si počítat...*, s. 77.

⁸⁶ BŘEŇ, Jan. *Obecní policie /4. Moderní obec*, 2013, roč. XIX, č. 6, s. 39.

⁸⁷ JELÍNEK, Jiří. In JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016. s. 191.

zabezpečení bytu a až na výjimky zajistit přítomnost nezúčastněné osoby.⁸⁸ Realizace tohoto oprávnění je zásahem do nedotknutelnosti obydlí garantovaného v čl. 12 odst. 1 Listiny, nicméně zákonodárce takový zásah za podmínek uvedených v odst. 3 téhož článku povoluje.

Obdobné oprávnění je zakotveno v § 17c ZOP a v § 41 ZPČR a umožňuje strážníkům OP a příslušníkům PČR vstoupit do živnostenské provozovny. V tomto směru doznala úprava ZOP od 1. 1. 2017 velké změny, neboť strážníkům OP bylo přiznáno právo vstoupit do heren, kasin a dalších prostor, kde jsou provozovány hazardní hry, a to dokonce i po skončení provozní doby, je-li to nezbytné z důvodu zajištění veřejného pořádku nebo ochrany osob mladších 18 let před alkoholickými nápoji, tabákovými výrobky nebo hazardními hrami.⁸⁹ Došlo tak v podstatě ke sjednocení úpravy podle ZOP a ZPČR, když jediným rozdílem je to, že strážníci OP mohou vstoupovat jen do prostor určených pro zákazníky, ZPČR tento limit neobsahuje.

V § 17 ZOP a v § 34 ZPČR je zakotveno oprávnění odejmout věc, lze-li mít důvodně za to, že v řízení o přestupku může být vysloveno její propadnutí nebo že může být zabráná. Podle ZPČR lze takto odejmout i věc důležitou pro řízení o přestupku. Tento institut tedy nemá primárně bezpečnostní charakter, jako je tomu např. vydání a odebrání zbraně, které reaguje na hrozící nebezpečí. Odnětí musí předcházet marná výzva k vydání věci, přičemž nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku. Věc se předává orgánu příslušnému k rozhodnutí o přestupku. V této souvislosti je nutné si uvědomit, že odnětí věci není exekučním úkonem podle § 125 SŘ, nýbrž úkonem donucovacím.⁹⁰

Oprávnění k použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla, lidově tzv. botičky,⁹¹ vyplývá z § 17a ZOP a z § 36 ZPČR a jeho cílem ochrana právem chráněného zájmu na zajištění bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. K jeho realizaci dochází obecně tehdy, když vozidlo stojí, kde je to podle ZOP a ZPČR zakázáno, a jeho řidič není přítomen. Z ustanovení § 17a odst. 6 ZOP vyplývá, že nepožádá-li řidič nebo provozovatel vozidla do 30 dní o odstranění technického prostředku, bude vozidlo na náklady provozovatele odstraněno.⁹²

Je-li to potřebné k plnění jejich úkolů, jsou OP a PČR podle § 24b ZOP a § 62 ZPČR oprávněny pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu a z míst veřejnosti přístupných. K tomuto účelu lze zřizovat např. městské kamerové systémy,

---

⁸⁸ MACEK, HÁJEK. *Obecní policie...*, s. 51.

⁸⁹ BRÁNSKÝ, Pavel. *Policie České republiky a obecní policie dostala do rukou nové oprávnění k úspěšnému boji proti hazardu* [online]. eupsi.cz, 27. ledna 2017 [cit. 4. června 2017]. Dostupné na <<http://www.eupsi.cz/policie-ceske-republiky-a-obecni-policie-dostala-do-rukou-nove.html>>.

⁹⁰ MATES, Pavel. In MATES a kol. *Policejní právo...*, s. 108.

⁹¹ *Jaké oprávnění má strážník obecní policie?* [online]. epravo.cz, 15. června 2001 [cit. 5. června 2017]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/jake-opravneni-ma-straznik-obecni-policie-9229.html>>.

⁹² VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 151 – 152.

kteří hrají významnou roli v prevenci kriminality a rovněž v poskytování důkazních prostředků.⁹³ Informace o zřízení těchto stálých automatických technických systémů je OP a PČR povinna vhodným způsobem uveřejnit.

Specifický soubor oprávnění obsahují § 18 – 23 ZOP a § 51 – 59 ZPČR, které se věnují použití donucovacích prostředků. Touto problematikou se budu podrobněji zabývat v kapitole 4.

3.2.1 Další oprávnění příslušníků PČR

Mimo výše uvedených přiznává ZPČR příslušníkům PČR další oprávnění, kterými strážníci OP nedisponují. Na prvním místě je možné zmínit oprávnění příslušníků PČR směřující vůči osobám. Příslušníci PČR tak mají dle § 25 ZPČR právo omezit pohyb agresivních osob připoutáním pomocí pout, nejdéle však na 2 hodiny. Z důvodů uvedených v § 26 ZPČR jsou oprávněni provést zajištění osoby na nezbytnou dobu, ne však delší než 24 hodin. V tomto směru je nutné pamatovat na náleze Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 305/97, podle něhož se doba, po kterou byla osoba zajištěna, počítá do doby zadržení obviněného podle TR.⁹⁴ Zvláštní režim podle § 27 ZPČR platí pro zajištění cizinců, v jejichž případě je toto zadržení součástí extradičního řízení. Zajímavostí je, že cizinec zajištěný za účelem správního vyhoštění může toto zajištění kdykoli ukončit tím, že vycestuje.⁹⁵ § 28 – 33 ZPČR opravňují příslušníky PČR umístit určené osoby do policejní cely, přičemž důvody k tomuto bezprostřednímu zásahu jsou taxativně stanoveny v § 28 ZPČR. Umístění do cely předchází prohlídka osoby, jejímž smyslem je zjistit, zda u sebe nemá věci, jimiž by mohla ohrozit život či zdraví svoje nebo jiné osoby, a tyto věci jí odejmout.⁹⁶

Další skupina oprávnění příslušníků PČR se týká věcí. Pokud lze důvodně předpokládat, že cizí stát požádá o zajištění nebo předání věci, může na základě § 34a ZPČR příslušník PČR vyzvat osobu k jejímu vydání. Podle § 37 ZPČR jsou příslušníci PČR oprávněni zajistit, odstranit a zničit nebezpečné věci. Podmínkou sine qua non pro zničení věci je skutečnost, že ohrožení nelze eliminovat jiným způsobem. PČR a policejní školy mohou rovněž podle § 38 ZPČR pro účely výuky, výcviku, zkoušek, apod. držet a používat nebezpečné látky, jako jsou výbušniny, jedy, padělky, atd.

V § 39 ZPČR se stanoví oprávnění rušit v nezbytné míře a po nezbytnou dobu provoz elektronických komunikací. Tohoto práva mohou příslušníci PČR využít třeba v situaci, kdy mají

---

⁹³ VETEŠNÍK, JEMELKA. *Zákon o obecní policii...*, s. 232.

⁹⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 12. srpna 1998, sp. zn. IV. ÚS 305/97

⁹⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. července 2009, sp. zn. 7 As 33/2009-56 + Nález Ústavního soudu ze dne 12. května 2009, sp. zn. Pl ÚS 10/08

⁹⁶ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Věřejné sbory...*, s. 120 – 121.

informace o použití nástražného výbušného systému, který by mohl být odpálen signálem z mobilního telefonu nebo radiového vysílače.⁹⁷

V § 42 ZPČR jsou vymezeny podmínky, za kterých mají příslušníci PČR právo zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku. Toto ustanovení se využívá zejména v situaci, kdy byl spáchán úmyslný TČ a policista pronásleduje pachatele nebo po něm pátrá, stejně jako pokud pátrá po hledaných osobách, zbraních, apod. Oprávnění k zastavování vozidel stanoví i § 79 odst. 1 zákona o silničním provozu, který mezi taxativně určené osoby řadí kromě příslušníků PČR i strážníky OP. Tyto osoby však mohou zastavovat vozidla až na výjimky pouze na přechodu pro chodce.

§ 44 – 47 ZPČR se věnují institutu vykázání, který reaguje na problematiku domácího násilí. To Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku sp. zn. 5 As 84/2008-81 vymezil jako týrání a násilné jednání, které se odehrává mezi osobami blízkými, žijícími spolu ve společné domácnosti, kdy násilná osoba získává a udržuje nad druhou osobou moc a kontrolu.⁹⁸ Vykázání má formu faktického pokynu,⁹⁹ přičemž pokud by ho vykazovaný odmítl respektovat, mohl by příslušník PČR použít donucovací prostředek. Vykazovanému je však poskytnuta ochrana prostřednictvím námitek, o kterých rozhoduje místně příslušné krajské ředitelství PČR. Vykázání trvá 10 dní a týká se primárně společného obydlí, lze k němu však přistoupit i v případě, kdy pachatel a oběť bydlí v témže domě, avšak v jiných bytových jednotkách.¹⁰⁰

Jelikož mezi úkoly PČR patří i zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů, určených osob a krátkodobá ochrana osob specifikovaných v § 50 odst. 2 ZPČR, zákonodárce jí za tímto účelem přiznává oprávnění zakotvená v § 48 – 50 ZPČR.

Příslušníkům PČR dále vyplývá zvláštní právo z § 65 ZPČR, na základě kterého mohou získávat osobní údaje pro účely budoucí identifikace. Jsou tak oprávněni snímat daktyloskopické otisky, provádět měření těla, odebírat biologické vzorky, apod.

Další oprávnění příslušníkům PČR stanoví zvláštní předpisy. Pro názornou ukázkou můžeme uvést § 10 odst. 2 zákona o ochraně státních hranic,¹⁰¹ který příslušníkům PČR umožňuje provést prohlídku letadla a zavazadel, nahlížet do palubního deníku letadla, a provést prohlídku osoby.

---

⁹⁷ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 160.

⁹⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2009, sp. zn. 5 As 84/2008-81

⁹⁹ MATES, Pavel. Zákon o policii a související změny. *Právní rozhledy*, 2008, roč. 16., č. 15, s. II.

¹⁰⁰ MATES, Pavel. Úkoly policie při řešení domácího násilí. *Právní rádce*. 2009, roč. XVII, č. 1, s. 39.

¹⁰¹ Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů (zákon o ochraně státních hranic)

4 Použití donucovacích prostředků včetně zbraně

Právní úpravu použití donucovacích prostředků nalezneme v § 18 – 23 ZOP a v § 51 – 59 ZPČR. Donucovacími prostředky přitom rozumíme převážně různé technické nebo věcné nástroje, jejichž použití je sice závažným zásahem do práv a svobod občanů,¹⁰² nicméně má-li PČR a OP úspěšně plnit své poslání a úkoly při zabezpečování veřejného pořádku, musí příslušníci PČR a strážníci OP disponovat adekvátními DP, které mohou použít v případě, že dodržování práva nelze zjednat jiným způsobem.¹⁰³ Použití DP však v žádném případě nemá sloužit jako trest či odplata za protiprávní jednání.¹⁰⁴

Obecně můžeme říci, že použití DP je iniciováno protiprávním jednáním osoby. Jedná se o bezprostřední zásah,¹⁰⁵ který je reakcí na bezprostřední hrozbu, a nelze se proti němu v daném okamžiku aktivně bránit.¹⁰⁶ K tomu je však nutné připomenout, že strážníci i policisté jsou povinni dbát, aby použitím DP nezpůsobili osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání. V opačném případě by se totiž jednalo o exces z dovoleného použití DP, kterým by byly naplněny znaky trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 TZ.¹⁰⁷ Zmíněný požadavek má i časový aspekt, neboť použití DP může trvat jen tak dlouho, jak je to nezbytné k překonání odporu a k obnovení pokojného stavu.¹⁰⁸

DP se používají za účelem přímého působení na tělesnou integritu nebo psychiku fyzické osoby s cílem přimět ji ke splnění její právní povinnosti.¹⁰⁹ Zákon stanoví taxativní výčet těchto DP, přičemž platí, že výčet DP používaných strážníky OP je užší než těch, které používají příslušníci PČR, což je dáno rozsahem a významem úkolů, které strážníci OP plní.¹¹⁰ Pro použití DP tedy platí zásada numerus clausus, nicméně nelze přehlížet fakt, že s novými technologickými poznatky se postupně vyvíjí i úprava DP.

Jak ZPČR, tak i ZOP stanoví základní pravidla pro použití DP. Podle § 53 ZPČR je příslušník PČR oprávněn použít DP v zájmu ochrany jiné osoby nebo své vlastní, majetku nebo k ochraně veřejného pořádku. ZOP je sice v § 18 odst. 2 o něco konkrétnější, nicméně

---

¹⁰² Zejména jde o právo na nedotknutelnost osoby, osobní svobodu, důstojnost, aj.

¹⁰³ Výše řečené je projevem zásady subsidiarity, tedy že hrozbu nelze odvrátit jinak, než použitím DP

¹⁰⁴ CANDIGLIOTA, FOUKALOVÁ, KOPAL. *Jak si počítat...*, s. 190.

¹⁰⁵ MATES, Pavel. Bezprostřední zásahy v činnosti veřejných sborů. *Trestněprávní revue*, 2008, roč. 7., č. 5, s. 141.

¹⁰⁶ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Veřejné sbory...*, s. 183 – 184.

¹⁰⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. listopadu 2006, sp. zn. 8 Tdo 1334/2006

¹⁰⁸ *Donucovací prostředky a zbraně* [online]. ferovapolice.cz, 16. října 2012 [cit. 14. června 2017]. Dostupné na <<http://www.ferovapolice.cz/pouziti-sily-a-omezeni-osobni-svobody-29/donucovaci-prostredky-a-zbrane-273.html>>.

¹⁰⁹ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 198.

¹¹⁰ VETEŠNÍK, JEMELKA. *Zákon o obecní policii...*, s. 205.

v důsledku stanoví tytéž důvody k použití DP. V § 53 odst. 2 ZPČR i v § 18 odst. 3 ZOP je příslušníkům PČR i strážníkům OP dána povinnost vyzvat osobu, vůči níž zakročují, k upuštění od protiprávního jednání, s výstrahou, že jinak bude použito DP. Výjimkou, kdy takto učinit nemusí, je použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy lze také upustit v zákonem předvídaných situacích, kdy zákrok nesnese odkladu.

Právní úprava nedovoluje libovolnou volbu DP, neboť strážníci OP i příslušníci PČR jsou při výběru DP omezeni zákonným požadavkem maximalizace účinku zvoleného prostředku při současné minimalizaci jeho negativního působení vůči osobě, proti které je zákrok či úkon prováděn.¹¹¹ To souvisí s již naznačenými zásadami subsidiarity a proporcionality, resp. nezbytné nutnosti, která je jedním ze základních znaků právního státu. Zvláštní omezení při volbě DP navíc stanoví § 22 ZOP a § 58 ZPČR, když určují DP, které nelze použít proti osobě, která je zjevně těhotná, vysokého věku, mladší 15 let, s tělesnou vadou či chorobou. Tento zákaz však neplatí absolutně, neboť zákon z něj činí výjimky, spočívající mj. v tom, že útok nelze odvrátit jinak. Příslušníky PČR nadto ZPČR, i proti výše uvedeným osobám, opravňuje k použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem a štítem, jsou-li tyto DP použity proti skupině osob. Závěrem je třeba připomenout, že výběr DP je rovněž podmíněn odpovídajícím výcvikem, přičemž tato povinnost vyplývá z § 51 ZPČR a z § 4d odst. 4 ZOP.

Nelze také opomíjet fakt, že použitím DP může být způsobena újma spočívající i ve zranění osoby. Proto § 57 ZPČR a § 21 ZOP stanoví povinnost poskytnutí první pomoci zraněné osobě a zajištění lékařského ošetření. Vzhledem k tomu, že použití DP může být následně zkoumáno z hlediska jeho oprávněnosti, je strážníkům OP i příslušníkům PČR v téže ustanoveních rovněž dána povinnost vyrozumět nadřízeného o použití DP a sepsat úřední záznams uvedením důvodu, průběhu a následku použití DP. V případě, že dojde při použití DP strážníky OP ke škodě nikoli nepatrné¹¹² nebo ke zranění či usmrcení osoby, je nadřízený OP povinen vyrozumět nejbližší útvar PČR. Dojde-li k týmž následkům z důvodu použití DP příslušníky PČR, vyrozumí vedoucí daného policejního útvaru státního zástupce.

4.1 Jednotlivé donucovací prostředky

Jednotlivé donucovací prostředky jsou vymezeny v § 18 odst. 1 ZOP a v § 52 ZPČR, pořadí však nezakládá jejich hierarchii. Podle ZOP mezi DP patří hmaty, chvaty, údery a kopy, slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, obušek

---

¹¹¹ JURNÍKOVÁ a kol. *Správní právo...*, s. 102.

¹¹² Škodou nikoli nepatrnou se na základě § 138 odst. 1 TZ rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč

a jiný úderný prostředek, pouta, úder služební zbraní, hrozba namířenou služební zbraní, varovný výstřel ze služební zbraně, technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.

Hmatem se rozumí běžné uchopení osoby, chvat má naopak potenciál způsobit osobě bolest a tím ji zklidnit. Úder je veden rukou a směřuje proti citlivému místu na těle osoby. To samé platí pro kop, nicméně ten je veden nohou. Slzotvorné prostředky využívají aerosolu schopného způsobit nepřírozené slzení osoby a tím i snížení její schopnosti vidět. Při zákrocích pod jednotným velením se k tomuto účelu využívají slzotvorné granáty. Elektrickým dočasně zneschopňujícím prostředkem je taser, tj. přístroj, který umožňuje zachovat bezpečnou vzdálenost mezi zasahujícím a rušitelem. ZPČR s ohledem na zásadu subsidiarity stanoví pro použití taseru příslušníky PČR podmínku, že použití jiného DP by zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem, nicméně ZOP žádné takové omezení neobsahuje. Obušek je určený k úderům a může být standardní či teleskopický. Jiným úderným prostředkem je tonfa, úderná ruční zbraň vyrobená ze dřeva či plastu, která se od obušku liší dalším úchyttem.¹¹³

Pouta jsou využívána k podstatnému omezení svobodného pohybu nebezpečné osoby. Strážník OP je k jejich použití oprávněn obecně na základě § 18 ZOP, ale rovněž podle § 18a odst. 1, 2 ZOP, který je lex specialis k prvně uvedenému ustanovení. Pouta tak lze použít i v případě omezení osobní svobody osoby podle § 76 odst. 2 TR, při předvedení osoby, která klade odpor, a proti osobě, která se chová agresivně. Agresivní osobu lze připoutat k vhodnému předmětu, nicméně takové omezení může trvat nejdéle 2 hodiny.¹¹⁴ Příslušník PČR může pouta použít vedle obecných podmínek stanovených v § 52 písm. f) ZPČR i z dalších, taxativně stanovených důvodů uvedených v § 54 ZPČR, které mají výrazně preventivní charakter, neboť dovolují příslušníkovi PČR použít pouta, i když ohrožení chráněných hodnot ještě ani nenastalo. Může tak dojít ke spoutání osoby zajištěné, zadržené, zatčené, aj.¹¹⁵ Postup příslušníků PČR při omezení agresivní osoby pomocí pout je stejný jako v ZOP, upravuje ho již dříve rozebíraný § 25 ZPČR.

Úder střelnou zbraní je využíván spíše výjimečně, neboť k danému účelu se více hodí obušek či tonfa. Nepsanou podmínkou je zajištění zbraně proti náhodnému výstřelu. Hrozba namířenou zbraní představuje varování, že v případě pokračování v protiprávním jednání může být použita střelná zbraň. Stejně varování obsahuje i varovný výstřel, jenž je nutné směřovat tam, kde nemůže dojít k ohrožení třetích osob, nejlépe tedy do země či do vzduchu.¹¹⁶

¹¹³ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Věřejné sbory...*, s. 187 – 188.

¹¹⁴ VETEŠNÍK, JEMELKA. *Zákon o obecní policii...*, s. 204 – 210.

¹¹⁵ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 208 – 212.

¹¹⁶ ČECHMÁNEK, Břetislav. In MATES a kol. *Policejní právo...*, s. 119.

Pokud jde o použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla, tzv. botičky, je nutné odlišovat § 36 ZPČR a § 17a ZOP, kde má tento institut charakter zajišťovací, a § 55 odst. 1 písm. b) ZPČR a § 18 odst. 1, písm. h) ZOP, kde jde o DP s bezpečnostní povahou. V tomto druhém případě se botička používá proti osobě, která má být omezena na osobní svobodě, lze-li předpokládat, že použije vozidlo k útěku.¹¹⁷ ZOP k použití tohoto DP takové podmínky nestanoví, strážníci OP ho tak mohou využít např. k zabránění odjezdu odcizeného vozidla.¹¹⁸

4.1.1 Donucovací prostředky, kterými disponují jen příslušníci PČR

Výhradně příslušníci PČR mohou podle § 52 ZPČR používat kromě výše uvedených DP i vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5 ZPČR, zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, vytlačování koněm, služebního psa, vodní stříkač, zásahovou výbušku a prostředek k zamezení prostorové orientace.

Prvně zmíněným vrhacím prostředkem je flash ball a vystřelovač sítí. Flash ball vystřeluje duté míčky z měkké gumy a používá se na kratší vzdálenost. Vystřelovač sítí se podobá pušce, vystřeluje z ní však několik závaží nesoucích sít', která se během letu rozbalí a omezí pachatele v pohybu. Vrhacím prostředkem, který nemá povahu zbraně, je vlastně cokoli, co vrhá předměty a nevejde se přitom do definice zbraně podle § 56 odst. 5 ZPČR.¹¹⁹

Zastavovací pás má znemožnit další pohyb vozidla tím, že mu poškodí pneumatiky, proto je zpravidla osazen ocelovými hroty.¹²⁰ K zahrazení cesty vozidlem lze použít služební vůz, ale rovněž např. nákladní automobil. Jiným prostředkem k násilnému zastavení vozidla může být vytlačování vozidlem, spočívající v najíždění na pronásledované vozidlo. Od toho je nutné odlišit vytlačování vozidlem podle § 52 písm. g) ZPČR, které se používá k vytlačení osob z určitého prostoru nebo k rozptýlení většího počtu osob. Je však třeba dbát na to, aby nedošlo ke zranění ustupujících osob. Obdobný smysl užití má i vytlačování štítem, které se obvykle používá při zákroku pod jednotným velením. Příslušníci PČR vytvoří rojnici a před sebou drží průhledné štíty z tvrzeného plastu, přičemž často se tento DP kombinuje s použitím obušku nebo elektrického paralyzéro. Třetím podobným DP je vytlačování koněm, které nachází uplatnění

¹¹⁷ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 208 – 213.

¹¹⁸ VETEŠNÍK, JEMELKA. *Zákon o obecní policii...*, s. 206.

¹¹⁹ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Věřejné sbory...*, s. 188 – 189.

¹²⁰ *Policie ukázala zastavovací pásy, Chovanec hrál ujíždějícího řidiče* [online]. Novinky.cz, 5. února 2015 [cit. 15. června 2017]. Dostupné na <<https://www.novinky.cz/domaci/360884-policie-ukazala-zastavovaci-pasy-chovanec-hral-ujizdejiciho-ridice.html>>.

zejména tam, kde by vytlačování štíty nebylo účinné, ale zároveň nelze použít vytlačování vozidlem, třeba kvůli špatnému terénu.¹²¹

Služebního psa lze použít podle situace s náhubkem či bez, a jeho funkce spočívá v tom, že pachatele zastrašuje štěkáním, chytá ho, drží za oblečení, popř. i kouše. Takový pes však logicky musí být podroben náročnému výcviku. Vodní stříkač se využívá v situacích, kdy je třeba zasáhnout proti většímu počtu osob, které závažně narušují veřejný pořádek či bezpečnost. Tento DP lze kombinovat i se slzotvorným prostředkem, který se přidává do proudu vody. Účelem zásahové výbušky je působit zvukovým a světelným efektem na smysly a psychiku osoby. Výbuška může být i slzotvorná, jinak však mechanické účinky na tělo osoby nemá. Prostředky k zamezení prostorové orientace se uplatňují zejména při transportu nebezpečných osob, aby se jim ztížila možnost útěku. K tomuto účelu se nejčastěji používá obráceně nasazená kukla nebo zatmavené lyžařské brýle.¹²²

4.1.2 Použití zbraně

Vzhledem k dovolené intenzitě následků upravuje zákonodárce použití zbraně samostatně, mimo „běžné“ DP stanovené v § 52 ZPČR a v § 18 odst. 1 ZOP, což ze zbraně dělá DP sui generis. Stežejním ustanovením pro použití zbraně je § 56 ZPČR a § 20 ZOP. S ohledem na zásadu subsidiarity je rovněž prostředkem ultima ratio, poslední možností, jak lze dosáhnout zákrokem sledovaného cíle.¹²³ Zákon však z tohoto pravidla činí výjimky, takže např. podle § 56 odst. 2 ZPČR lze ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby použít zbraň, aniž by musela být zvážena možnost předchozího použití jiného DP. Na úvod je také třeba podotknout, že o použití zbraně můžeme hovořit pouze v případě, kdy byla použita způsobem, pro který byla vyrobena, nikoliv tehdy, když bylo zbraně užito jako úderného prostředku apod., neboť tato varianta náleží do výčtu „běžných“ DP.¹²⁴

Strážníci OP jsou podle § 20 odst. 3 ZOP oprávněni používat služební zbraň, kterou se myslí krátká střelná zbraň, jejímž držitelem je obec. Obec nakládá se služební zbraní na základě zbrojní licence skupiny J,¹²⁵ a jako taková je oprávněna služební zbraň přenechávat držiteli zbrojního průkazu skupiny D,¹²⁶ který je k obci v pracovním poměru. Ustanovení § 56 odst. 5 ZPČR podává širší definici zbraně, když jí rozumí „zbraň střelnou včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného

¹²¹ VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 203 – 205.

¹²² VANGELI. *Zákon o Policii...*, s. 205 – 206.

¹²³ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Veřejné sbory...*, s. 200.

¹²⁴ ČECHMÁNEK, Břetislav. In MATES a kol. *Policejní právo...*, s. 122.

¹²⁵ Podle § 31 písm. j) zákona o zbraních jde o zbrojní licenci k zabezpečování úkolů podle zvláštního právního předpisu

¹²⁶ Podle § 16 odst. 2, písm. d) zákona o zbraních jde o zbrojní průkaz k výkonu zaměstnání nebo povolání

právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodnou a sečnou, výbušninu, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.“ Za zmínku stojí i to, že podle ZPČR není podstatné, zda byla k zákroku použita zbraň služební nebo soukromá, podstatné je pouze to, zda byl příslušník PČR k jejímu použití vycvičen. ZOP naopak podmiňuje použití zbraně skutečností, že se jedná o výše definovanou zbraň služební.¹²⁷ Zajímavostí je, že na zbraně užívané PČR při plnění úkolů se nevztahuje zákon o zbraních,¹²⁸ kdežto na služební zbraň podle ZOP ano.

Strážníci OP jsou podle § 20 odst. 1 ZOP oprávněni k použití zbraně za podmínek nutné obrany nebo krajní nouze a za účelem zamezení útěku nebezpečného pachatele, jehož nemohou jiným způsobem zadržet. Ve druhém uvedeném případě je tak přímo vyjádřen princip subsidiarity. Poměrně zajímavé je usnesení Nejvyššího soudu 6 Tdo 798/2006, na základě kterého lze za určitých okolností označit za nebezpečného pachatele podle § 20 odst. 1, písm. b) ZOP i podnapilého řidiče, který si při řízení motorového vozidla počíná nebezpečně a riskantně, a ohrožuje tak další osoby.¹²⁹

Stejné podmínky použití zbraně stanoví i § 56 odst. 1 ZPČR, nadto však příslušníky PČR opravňuje k použití zbraně v následujících případech: „nebezpečný pachatel se na výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt, nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření závažného zákroku, aby odvrátil násilný útok, ohrožující střežený nebo chráněný objekt anebo prostor, nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení nezastaví, jestliže osoba, proti níž byl použit DP hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti, ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.“

Jak v § 20 odst. 4 ZOP, tak i v § 56 odst. 3 ZPČR je zakotvena povinnost příslušníků PČR a strážníků OP vyzvat osobu před samotným použitím zbraně k upuštění od protiprávního jednání, s výstrahou, že jinak bude použito zbraně. Od výzvy lze upustit ze stejných důvodů, jako u DP. Když už k použití zbraně dojde, je nutno dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osob, a respektovat zákonný požadavek minimalizace dopadu do tělesné integrity protiprávně jednající osoby zakotvený v § 56 odst. 4 ZPČR a v § 20 odst. 5 ZOP.

V případě použití zbraně jsou jak příslušníci PČR, tak i strážníci OP povinni poskytnout první pomoc zraněné osobě a zajistit jí lékařské ošetření, dále vyrozumět nadřízeného o použití zbraně, přičemž dojde-li k použití zbraně strážníkem OP, jeho nadřízený musí o této skutečnosti

---

¹²⁷ MATES, ŠKODA, VAVERA. *Věřejné sbory...*, s. 203.

¹²⁸ § 1 odst. 2, písm. a) zákona o zbraních

¹²⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. října 2006, sp. zn. 6 Tdo 798/2006

automaticky vyzrozumět nejbližší útvar PČR.¹³⁰ Nesmíme opomenout ani povinnost sepsat úřední záznam o použití zbraně stanovenou v § 21 odst. 3 ZOP a v § 57 odst. 2 ZPČR. Zde je však nutné zdůraznit, že takto zpracovanou dokumentaci nelze považovat za důkaz využitelný v trestním řízení. Nejvyšší soud dal totiž ve svém rozsudku 7 Tz 232/2000 jasně najevo, že úřední záznam o použití DP nebo zbraně slouží jako podklad pro zjištění, jak postupovali strážníci OP nebo příslušníci PČR, nikoliv jiné osoby, a nelze jím tak nahrazovat chybějící výpověď strážníka v procesním postavení svědka.¹³¹

Závěrem je vhodné připomenout, že použití zbraně v souladu s podmínkami stanovenými v ZOP a ZPČR vylučuje trestní odpovědnost zakročujícího příslušníka PČR nebo strážníka OP, neboť v § 32 TZ je stanoveno, že: „Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.“

4.2 Poznatky z praxe poskytnuté strážníky obecní policie a příslušníky Policie ČR

Po nastudování problematiky DP se logicky nabízela otázka, jak jejich použití funguje v praxi, zda to obnáší nějaké problémy, po jakých DP se sahá nejčastěji a v jakých situacích, apod. Zeptala jsem se proto zástupců¹³² obou skupin na jejich zkušenosti s použitím DP, a tyto poznatky jsem se pokusila shrnout v následujícím textu.

Všichni dotázaní zdůrazňují, že se nejprve snaží věci řešit v klidu. To ostatně souvisí s již dříve zmíněným požadavkem proporcionality a subsidiarity, proto použití DP předchází úvaha, zda je to nutné nebo alespoň potřebné, a především zda se jedná o postup v souladu se zákonem. Navíc už jen samotná domluva má mnohdy velký účinek, neboť většina lidí si nechce zbytečně přidělovat problémy a začne spolupracovat.

Obecně panuje shoda na tom, že nejčastěji se používají hmaty a chvaty, čímž se myslí uchopení za paži, aby dotyčná osoba nemohla odejít, nebo jemné odstrčení rukou na hrud', pokud se naopak osoba k zasahujícímu příliš přiblíží. Údery a kopy se oproti tomu tolik nevyužívají. Následně se sahá po poutech, aby se předešlo dalšímu možnému napadání ze strany agresora, z toho důvodu se také, pokud možno, ruce poutají za zády. Pouta se dávají i osobám, které např. kladou odpor při předvedení, nechťejí opustit prostor, v němž se nacházejí neoprávněně, nebo se jimi uklidňují potyčky.

---

¹³⁰ § 21 odst. 2, 3 ZOP a § 23 odst. 2 ZOP + § 57 ZPČR

¹³¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2000, sp. zn. 7 Tz 232/2000

¹³² Konkrétně se jednalo o vrchního strážníka Mgr. Lukáše Dvořáka z Městské policie Chrudim, a to z důvodu, že Chrudim je bývalé okresní město mého bydliště, dále o strážníka Vojtěcha Obrdlíka z Městské policie hlavního města Prahy, který působí na Praze 1, kde je vysoká koncentrace osob, a nakonec o Jiřího Tabáka, mého známého, který je členem hlídkové služby Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje

Dalším v pořadí je obušek, přičemž nejpoužívanější je ten teleskopický, neboť v pouzdře na opasku je vždy po ruce. Vzhledem k tomu, že tento obušek je vyroben z oceli, je třeba dbát nutné opatrnosti, aby nedošlo k fatálním následkům na zdraví osoby, proti níž je zákrok veden. Tonfa je používána zejména při zajišťování větších kulturních či sportovních akcí, jako jsou riziková fotbalová utkání. Při zákroku proti agresivním osobám nebo psům se sahá po obušku, jehož tělem vede hadička, kterou proudí slzotvorný prostředek z bombičky umístěné v rukojeti obušku. Slzotvorné prostředky jsou k dispozici i ve formě sprejů, jsou však obecně využívány méně, než jiné DP.

Velmi efektivním je shledáván zastavovací pás, neboť za volant čím dál častěji usedají i řidiči pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek. Jak už bylo řečeno, k jeho použití jsou ale oprávněni pouze příslušníci PČR. Nejinak je tomu u vytlačování vozidlem, koněm či štítem, u použití vodního stříkače či zásahové rozbušky. I tyto DP jsou kladně hodnoceny a hojně využívány zejména při již zmíněných zákrocích s větší koncentrací osob, tedy mj. při demonstracích extremistů či při rizikových sportovních utkáních. Při takových zákrocích nachází uplatnění i služební psi. Ti jsou dále využíváni při kontrolách odloučených lokalit, jako jsou chatové oblasti, a v neposlední řadě mají výborný efekt při řešení rvaček. Příslušníci PČR hodnotí kladně i používání taseru, a to z důvodu, že jim např. umožňuje zasáhnout proti útočníkovi s bodnou zbraní při současném šetření jeho života. Při tomto zákroku je však nutné, aby zasahujícího příslušníka PČR jistil jeho kolega se střelnou zbraní, pro případ, že by se taser minul účinkem.

U zbraně platí poměrně jasné pravidlo: "Nevytahuj ji, dokud ji nemusíš použít." I proto je zbraň nejméně používaným DP. To platí tím spíše pro strážníky OP, což lze demonstrovat např. skutečností, že od založení Městské policie Chrudim v r. 1992 dosud nedošlo k použití zbraně formou výstřelu. Dotazovaný strážník z Městské policie hlavního města Prahy je na tom obdobně, třebaže již 11 let působí v rušném obvodu Prahy 1. Za tu dobu měl dvakrát maximálně položenou ruku na zbraní. Jednou v situaci, kdy na něj najížděl řidič v autě, podruhé při útoku agresivního psa. Jeden z jeho kolegů pak naposledy na podzim roku 2016 použil hrozbu namířenou zbraní proti pachateli, který v parku střílel z plynové pistole.

Jak strážníci OP, tak příslušníci PČR se musí účastnit pravidelného výcviku. Strážníci Městské policie Chrudim se tak jednou týdně na hodinu a půl podrobují tréninku, kde se zdokonalují v prvcích sebeobrany a v používání DP. Vedle toho mají každý druhý měsíc cvičné střelby, které vedou instruktoři z řad strážníků. Dotazovaný příslušník PČR patří do prvosledové hlídky a cvičně střílí minimálně osmkrát ročně, pokaždé cca 25 – 50 nábojů. V tomto ohledu mě zaujalo, že PČR používá tzv. šokové střely, které se po nárazu zdeformují,

což má předejít jejich odražení. Chrání se tak ostatní nezúčastněné osoby, ovšem za cenu zvýšení ranivého účinku na postřeleného. Ze stejného důvodu se do brokovnice používá namísto mnoha broků jen jeden velký kus.

Ve svých dotazech jsem nemohla opomenout ani povinnosti související s použitím DP, neboť jsem si položila otázku, jak moc striktní je povinnost hlášení použití DP nadřízenému, a zda není následná administrativa spočívající ve vyhotovení úředního záznamu o použití DP příliš náročná, což by podle mého předpokladu mohlo negativně ovlivnit ochotu používat DP. Zajímalo mě tedy, jakým způsobem právní úprava v praxi ovlivňuje použití DP. Z odpovědí jasně vyplynulo, že hlášení o použití DP nadřízenému se děje okamžitě¹³³ a realizace administrativy s tím spojené přístup dotázaných k použití DP negativně neovlivňuje. Obsahem písemného úředního záznamu o použití DP, který se vyhotovuje bezodkladně, je jméno, příjmení a datum narození osoby, proti které bylo zasaženo, jednání, které předcházelo použití DP, informace, zda je osoba zraněna, a případně v kolik hodin byla přiložena pouta. Vypracování úředního záznamu není dotazovanými vnímáno jako přespříliš složité, na případné nedostatky v jeho písemném vyhotovení je navíc zakročující strážník OP nebo příslušník PČR upozorněn svým nadřízeným. Situace se podle dotazovaných ale komplikuje v okamžiku, kdy dojde ke zranění osoby, neboť pak je nutné vyřídit lékařské ošetření, mnohem přísněji se posuzuje přiměřenost zákroku a může dojít i na výslechy či obvinění příslušníka PČR a strážníka OP, který DP použil, z TČ zneužití pravomoci úřední osoby,¹³⁴ případně z TČ neposkytnutí pomoci.¹³⁵

Dotazovaní se obecně shodují, že z hlediska právní úpravy samotné použití DP žádné velké problémy nepřináší. To však nevyklučuje případy, kdy si někteří jedinci na použití DP netroufnou z čistě objektivních důvodů, jako je třeba nepoměr v tělesné konstrukci mezi pachatelem a zasahujícím strážníkem OP nebo příslušníkem PČR. V takové situaci se pak volají na pomoc další hlídky.

---

¹³³ To znamená i uprostřed noci

¹³⁴ § 329 odst. 1 TZ

¹³⁵ § 150 odst. 2 TZ

5 Úvahy de lege ferenda

V průběhu psaní diplomové práce jsem si rozšířila obzory a získala nové vědomosti o policejní problematice nad rámec toho, co jsem už věděla z hodin správního práva na vysoké škole. Cenné informace a nový pohled na věc mi rovněž přinesl rozhovor se zástupci OP a PČR.¹³⁶ V důsledku těchto okolností se nešlo nezamyslet nad tím, zda je stávající úprava činnosti PČR a OP ideální, nebo zda má nějaké mezery. Když jsem se na toto téma bavila se zástupci a OP, v podstatě se shodli na tom, že současná úprava zákona o PČR i o OP je dostačující. Nicméně protože nic není černobílé, i zde se dají najít určité oblasti, které by se ještě daly vylepšit. V této kapitole bych proto ráda alespoň stručně upozornila na ty nejzajímavější z nich.

Protože jsem se ve významné části mé práce věnovala právům a povinnostem strážníků OP a příslušníků PČR, nemůžu je opomenout ani zde, a musím jednoznačně konstatovat, že jsme svědky tendence s každou další novelou postupně přibližovat pravomoci strážníků OP těm, kterými oplývají příslušníci PČR. V tomto směru lze poukázat např. na § 17c ZOP, který je od 1. 7. 2017, kdy nabyl účinnosti zákon č. 188/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hazardních hrách a zákona o dani z hazardních her, v podstatě totožný s § 41 ZPČR. Ministerstvo vnitra tento krok odůvodňuje tím, že státní policie je přetížena, a proto ji OP čím dál víc nahrazuje, k čemuž však logicky potřebuje vyšší pravomoci.¹³⁷

Také mě zaujalo, že některé obce se problémem s nedostatkem příslušníků PČR na svém území snaží řešit i jinak, než jen zřízením vlastní OP. Najímají si soukromé bezpečnostní agentury, které doplňují činnost OP. Zde je však třeba zdůraznit, že zaměstnanci těchto agentur v žádném případě nedisponují stejnými oprávněními jako strážníci OP či dokonce PČR,¹³⁸ proto se nabízí otázka, v čem vlastně tkví jejich přínos. Např. starosta Českých Velenic Jaromír Slíva, stejně jako mnozí jiní starostové, argumentuje mj. tím, že spolupráce s agenturou je pružná, neboť stačí jen podepsat smlouvu. Rozšíření počtu strážníků je naopak vzhledem k povinnému výcviku a zkouškám časově náročnější.¹³⁹ Podle mého názoru však tento argument příliš neobstojí z toho důvodu, že zaměstnanci agentury mají pouze práva a povinnosti jako každý jiný občan.

---

¹³⁶ Konkrétně se jednalo o stejné osoby, jako v kapitole 4.2, zde však svým názorem přispěl i vrchní komisař kpt. Mgr. Miroslav Vokál z Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, Územního odboru Chrudim

¹³⁷ FENDRYCH, Martin. *Strážníky převést k pořádkové policii. Podřídít ji starostům* [online]. Aktualne.cz, 3. června 2015 [cit. 23. června 2017]. Dostupné na <<https://nazory.aktualne.cz/komentare/strazniky-prevest-k-poradkove-policii-podridit-ji-starostum/r~2999c8da09d111e5ba38002590604f2e/?redirected=1496072201>>.

¹³⁸ STAŠA, Josef. Vztah policie a soukromých bezpečnostních služeb. *Správní právo*, 2000, roč. 33, č. 3., s. 160.

¹³⁹ RYŠAVÝ, Ivan. Obecní policie, či bezpečnostní agentura? Otázka, kterou už si začaly klást některé obce. *Moderní obec*, 2015, roč. XXI, č. 7, s. 11 – 13.

Další problém shledávám v tom, že dosavadní tzv. tabákový zákon¹⁴⁰ byl nahrazen zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který zužuje pravomoci OP ohledně podávání a prodeje alkoholu a tabákových výrobků osobám mladším 18 let v tom smyslu, že nově už tyto přestupky není možné řešit na místě v blokovém řízení, ale musí se dokumentovat a postupovat k dořešení věcně příslušnému správnímu orgánu. Obdobná situace je i v případě končícího přestupkového zákona a s tím související účinností zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.¹⁴¹ Zde bych zmínila zejména problematiku přestupků na úseku vnitřní správy, neboť nově už OP nebude moci řešit v příkazním řízení na místě¹⁴² přestupky dříve spadající do § 46 odst. 1 přestupkového zákona, čili porušení nařízení obce. Strážníkům OP tak nezbude než dokumentovat a opět postupovat správnímu orgánu. To se mi nezdá moc praktické, zejména uvážím-li, že např. v Chrudimi je nařízením obce zakázán podomní a pochůzkový prodej.

Oblastí, která je rovněž terčem mnohých diskuzí, je vyšetřování dopravních nehod. V § 47 odst. 4 zákona o silničním provozu je totiž určena hranice 100 000 Kč, při jejímž překročení jsou účastníci dopravní nehody povinni informovat o této události PČR.¹⁴³ Smyslem tohoto ustanovení je odlehčit PČR od řešení bagatelních dopravních nehod, ovšem otázkou je, zda tato částka není přemrštěná, zejména uvážíme-li, že se tak naskýtá větší prostor pro fingované dopravní nehody a tím i pro páchání pojistných podvodů.¹⁴⁴ Vzhledem k tomu, že podle údajů z roku 2016 je průměrná hmotná škoda připadající na jednu nehodu 58 709 Kč,¹⁴⁵ jsou výše uvedené obavy na místě. Podle mého názoru by se proto tato částka výhledově neměla zvyšovat, neboť v opačném případě by mohlo dojít k nárůstu pojistných podvodů, a byla by to opět PČR, resp. i další orgány činné v trestním řízení, kdo by se musel těmito případy zabývat.

Pokud už se bavíme o dopravě, je vhodné poznamenat, že převažující náplní práce strážníka OP je řešení problematiky z oblasti dopravních přestupků, které např. v Chrudimi tvoří podle slov vrchního strážníka Mgr. Lukáše Dvořáka každoročně cca 80 % z celkového počtu přestupků. OP tak funguje s nadsázkou jako dopravní policie, což jistě zákonodárci při jejím vzniku nezamýšleli.

---

¹⁴⁰ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

¹⁴¹ Oba dva předpisy nabývají účinnosti ke dni 1. července 2017

¹⁴² Jedná se o nový termín, nahrazující dosavadní „blokové řízení“

¹⁴³ Další důvody jsou uvedeny v § 47 odst. 4, 5 zákona o silničním provozu

¹⁴⁴ KUČERA, Pavel, PTÁČEK, Michal. Několik poznámek k navrhovaným změnám právní úpravy účasti Policie České republiky při vyšetřování dopravních nehod. *Trestní právo*, 2008, roč. XII, č. 6, s. 3 – 4.

¹⁴⁵ *Statistika nehodovosti – rok 2016*. cspsd.cz, [cit. 22. června 2017]. Dostupné na <http://www.cspsd.cz/storage/files/nehody_2016.pdf>.

Závěrem bych ještě upozornila na oprávnění podle § 118b zákona o silničním provozu, které umožňuje příslušníkům PČR zadržet řidičský průkaz (dále jen „ŘP“) z důvodů uvedených v § 118a odst. 1 téhož zákona. Praxe však čím dál častěji přináší situace, kdy strážníci OP zjistí, že řidič před jízdou požil alkohol,¹⁴⁶ což je jeden z důvodů pro zadržení ŘP, nicméně jak už bylo řečeno, k tomu strážníci OP oprávnění nejsou, a tak musí na místo volat PČR.¹⁴⁷ Myslím si, že zde by byl další prostor pro přiblížení oprávnění strážníků OP těm, kterými disponují příslušníci PČR. Argumentem pro uvedenou harmonizaci by podle mě byla jednoznačná časová i ekonomická hospodárnost takového postupu. V tomto směru mě dále zaujalo, že podle stávající úpravy lze ŘP zadržet pouze na místě, nikoliv tedy v průběhu šetření věci. To se mi jeví jako značně nedořešené, neboť za situace, kdy řidič nebude mít ŘP u sebe, tak se vlastně vyhne zákonodárcem zamýšlenému následku, jelikož ŘP nelze zadržet než na místě, a jeho zadržení v průběhu šetření věci nejde provést z důvodu legislativní nedostatečnosti. Lze si představit, že taková mezera v právu by mohla vést k jednání contra legem, proto je podle mě nutné zvážit rozšíření zmíněného oprávnění i do doby šetření věci.

---

¹⁴⁶ Viz § 5 odst. 1, písm. f) zákona o silničním provozu

¹⁴⁷ To je ostatně přímo zakotveno v § 118a odst. 4 zákona o silničním provozu

Závěr

Cílem předkládané diplomové práce bylo provést komparaci obecní policie a Policie České republiky co do jejich právní úpravy, vzniku, působnosti a zejména co do povinností a oprávnění, kterými jsou nadáni strážníci OP a příslušníci PČR. Zvláštní pozornost byla věnována oprávnění k použití donucovacích prostředků, a to včetně zbraně. První výzkumná otázka zněla, zda mají strážníci OP a příslušníci PČR stejná oprávnění a povinnosti. Druhá výzkumná otázka se již týkala donucovacích prostředků, a sice zda jsou strážníci OP a příslušníci PČR oprávněni použít tytéž donucovací prostředky, nebo zda je některá z těchto skupin ve výběru DP omezena. Zodpovězení těchto otázek mi mělo pomoci k ověření následující hypotézy: PČR plní více úkolů na celém území ČR, proto by měla být nadána více oprávněními a povinnostmi než OP. Při plnění stanovených cílů by měla mít rovněž širší oprávnění k použití donucovacích prostředků včetně zbraně.

Pokud jde o právní úpravu, zjistila jsem, že Ústava ani Listina policejní problematiku přímo neupravují, nicméně některé jejich články na PČR i OP vazbu mají. Jde zejména o vyjádření základního pravidla pro výkon moci v právním státu, podle něhož státní moc není neomezená, a zákazu libovůle při uplatňování prostředků a nástrojů veřejné moci. Na ústavní úrovni rovněž nesmíme opomenout ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Největší vliv na činnost PČR i OP mají zákony a vyhlášky, jelikož konkretizují jejich úkoly a dávají jim k tomu patřičné povinnosti a oprávnění. Situace je podobná v tom smyslu, že základní úpravu činnosti i organizace nalezneme v hlavním předpise, kterým je pro PČR zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a pro OP zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Vedle nich však existuje řada dalších zákonů, které příslušníkům PČR a strážníkům OP stanoví zvláštní povinnosti i oprávnění. Pro rozsáhlost jejich počtu jsem se jim v práci plně věnovat nemohla, nicméně uvedla jsem alespoň demonstrativní příklady. Jelikož realizací oprávnění dochází k naplňování úkolů policie, platí výše uvedené, i pokud jde o zjištěnou působnost PČR a OP. Lze snad jen připomenout, že primární odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku leží na PČR, jakožto sboru s celostátní územní působností, avšak k naplňování tohoto cíle jim napomáhá OP, když v rámci území obce zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku.

Zásadní rozdíl naopak shledávám v tom, že PČR je zřízena přímo zákonem a jím je také označena za ozbrojený bezpečnostní sbor, kdežto OP je jedním z orgánů obce a zřizuje ji zastupitelstvo obce prostřednictvím OZV. Ani PČR, ani OP však nemají právní subjektivitu, v případě OP je totiž jejím nositelem obec, v případě PČR je to stát, čili Česká republika.

Stěžejní část diplomové práce se věnovala otázce povinností a oprávnění. Dle mého názoru lze konstatovat, že základní povinnosti, označované jako zásady a vyplývající příslušníkům PČR ze ZPČR a strážníkům OP ze ZOP jsou v podstatě totožné, když adresáty zavazují ke zdvořilosti, proporcionalitě, prokazování příslušnosti, aj. Specifické povinnosti plynoucí z používání donucovacích prostředků včetně zbraně jsou rovněž téměř stejné. Zásadní rozdíl naopak spočívá v tom, že příslušníci PČR jsou ve služebním poměru, a tak jim další povinnosti určuje ZSP. Pracovní poměr strážníků OP se oproti tomu řídí ZP, i ten jim však v § 303 stanoví zvláštní povinnosti. Další povinnosti mohou příslušníkům PČR i strážníkům OP vyplývat ze zvláštních předpisů, nicméně, jak už bylo řečeno, na ně tato práce primárně nemířila.

Pokud jde o oprávnění, lze obecně konstatovat, že těmi, které jsou v ZOP stanoveny strážníkům OP, disponují i příslušníci PČR. Do této skupiny patří oprávnění požadovat vysvětlení, odebrat zbraň, vstoupit do bytu nebo jiného uzavřeného prostoru, odejmout věc, aj. Zákonné vymezení těchto oprávnění je v ZOP i ZPČR velmi podobné až shodné, což jen potvrzuje již zmíněný trend přibližování oprávnění strážníků OP těm, kterými disponují příslušníci PČR. To však nic nemění na tom, že v otázce oprávnění jsem zaznamenala jasnou převahu příslušníků PČR. ZPČR jim totiž stanovuje i další oprávnění, která již strážníci OP nemají. V této druhé skupině nalezneme např. oprávnění umístit osobu do policejní cely, vyzvat osobu k vydání věci, rušit provoz elektronických komunikací, nebo získávat osobní údaje pro účely budoucí identifikace. V tomto směru bych rovněž zdůraznila institut vykázaní, kterým ZPČR reaguje na problematiku domácího násilí.

Vzhledem k výše uvedenému lze tedy dle mého názoru uzavřít, že povinnosti vyplývající ze základních předpisů, tj. ze ZPČR a ZOP, jsou víceméně stejné, odlišné povinnosti stanoví ZSP a ZP a zvláštní předpisy. Jiná je situace v případě oprávnění, kde lze podle ZPČR pozorovat jasnou převahu příslušníků PČR. Nejde proto říci, že by strážníci OP a příslušníci PČR měli naprosto stejné povinnosti, a tím spíše stejná oprávnění.

Druhá výzkumná otázka se týkala toho, zda jsou strážníci OP a příslušníci PČR oprávnění použít tytéž donucovací prostředky, nebo zda je některá z těchto skupin ve výběru DP omezena. Zde je vhodné připomenout, že obecné podmínky k použití DP jsou podle ZPČR i ZOP v zásadě stejné. Strážníci OP i příslušníci PČR jsou povinni dbát subsidiarity a přiměřenosti, učinit před jejich použitím výzvu s výstrahou, následně případně poskytnout první pomoc a zajistit lékařské ošetření, vždy však bez výjimky musí vyrozumět nadřízeného a sepsat úřední záznam. Ohledně volby konkrétního DP pak platí podmínka odpovídajícího výcviku, a dále omezení použití určitých DP proti osobám zjevně vysokého věku, mladších 15 let, aj. Pokud jde o jednotlivé DP, ZPČR i ZOP stanoví jejich taxativní výčet a opět platí, že je lze

rozdělit do dvou skupin, tzn. na ty, které jsou vymezené v ZOP a k jejich použití jsou na základě ZPČR oprávněni i příslušníci PČR, a na ty, které jsou v ZPČR stanoveny navíc, tzn. v ZOP se nevyskytují a strážníci je tak nemohou používat. Do množiny společných DP patří např. hmaty, chvaty, údery, kopy, pouta, nebo obušek. Mezi DP, k jejichž použití jsou oprávněni jen příslušníci PČR, najdeme taser, zastavovací pás, vytlačování vozidlem, koněm nebo štítem, vodní stříkač, služebního psa aj. Dle mého názoru lze obecně říci, že se jedná zejména o prostředky, které umožňují učinit zákrok důraznějším, anebo ho vést proti větší skupině problémových osob, např. na extremistických demonstracích, rizikových sportovních utkáních, apod.

Pokud jde o použití zbraně, ZOP i ZPČR upravují její použití samostatně, mimo ostatní donucovací prostředky, což má vyjádřit fakt, že je prostředkem ultima ratio. I z toho důvodu ZOP stanoví pouze dva případy, kdy jsou strážníci OP oprávněni ji použít. Oprávnění příslušníků PČR je v tomto ohledu širší, což bezesporu souvisí s rozsahem úkolů, které musí plnit. Za zmínku stojí i to, že strážníci OP mohou používat jen krátkou stříelnou zbraň, jejímž držitelem je obec a vztahuje se na ni zákon o zbraních. Na zbraně používané PČR se tento zákon nevztahuje a navíc není podstatné, zda k zákroku použije příslušník PČR zbraň služební či soukromou, stačí, když je k jejímu použití vycvičen.

Lze tedy uzavřít, že strážníci OP a příslušníci PČR nejsou oprávněni použít tytéž donucovací prostředky, resp. strážníci OP nejsou oprávněni používat všechny DP, které mohou použít příslušníci PČR. Další omezení ve výběru DP spočívá v absolvování adekvátního výcviku, nepoužívání určitých DP vůči specifickým osobám, a v neposlední řadě v požadavku přiměřenosti.

Zodpovězení těchto výzkumných otázek mi pomohlo ověřit v úvodu stanovenou hypotézu, o které lze konstatovat, že byla správná. PČR skutečně plní více úkolů, než policie obecní, což je dáno širší věcnou i územní působností. Z tohoto důvodu jí vyplývá více povinností, ale rovněž i oprávnění, neboť jejich výkonem naplňuje stanovené úkoly. Širší oprávnění jsou jí poskytnuta i v případě použití donucovacích prostředků, což si zdůvodňuji tím, že je to primárně právě PČR, kdo má odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku.

Vzhledem k výše uvedenému se domnívám, že cíle stanoveného v úvodu diplomové práce se mi podařilo dosáhnout. Provedla jsem komparaci OP a PČR na zmíněných úrovních a zjistila jsem, že třebaže mají mnoho společného, je zároveň stále dost oblastí, ve kterých se liší. Tak je to ale podle mě v pořádku, neboť působnost obecní policie je vymezena hranicemi obce,

a pokud by měla mít tytéž pravomoci jako policie státní, měli bychom tu dvoukolejný systém policie, což by dle mého názoru vedlo k narušení právní jistoty.

Pokud bych měla více prostoru, moje další bádání by směřovalo k porovnání systému organizace PČR a OP, neboť ten je zcela jiný, vzhledem k tomu, že OP je orgánem obce. Neméně zajímavou je pak problematika personálního substrátu, jelikož pracovní poměr strážníků OP se řídí ZP, kdežto na příslušníky PČR se vztahuje ZSP. Obě varianty mají svá specifika a bylo by jistě velmi zajímavé je porovnat a pokusit se odhalit výhody a nevýhody obou z nich.

Závěrem bych chtěla říci, že zpracování této diplomové práce pro mě byla velká výzva, se kterou jsem se snažila popasovat, jak nejlépe jsem uměla. Musím přesto kriticky uznat, že mnohé detaily by si zasloužily více rozpracovat, nicméně to nebylo v možnostech stanoveného rozsahu práce. Mrzelo mě to zejména s ohledem na informace načerpané z rozhovorů se strážníky OP a příslušníky PČR, neboť to byli právě oni, kdo mě nejvíce vtáhli do děje. Nezbyvá než říci, že skrz nabyté vědomosti se můj pohled na policejní problematiku změnil minimálně v tom smyslu, že si zástupců obou skupin na ulici více všímám a pociťuji vděk za to, že se pro nás snaží udržet okolní svět bezpečný.

Seznam použitých zdrojů

1) Právní předpisy

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších změn
- Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. (LZPS)
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České Republiky, ve znění pozdějších změn
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády č. 468/2008 Sb., o zajišťování bezpečnosti určených ústavních činitelů České republiky, ve znění pozdějších změn
- Nařízení vlády č. 596/2004 Sb., kterým se stanoví způsob přípravy na služební zkoušku, obsah služební zkoušky, její průběh, hodnocení a ukončení, ve znění pozdějších změn
- Nařízení vlády č. 508/2004 Sb., kterým se stanoví vzory hodnotního označení příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších změn

- Vyhláška č. 487/2004 Sb., o osobní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších změn
- Vyhláška č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, ve znění pozdějších změn
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii
- Vyhláška č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka OP
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů (zákon o ochraně státních hranic)

2) Literatura

- BLACK, Henri Cambell. *Blackův právnický slovník. 2. svazek.* 6. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1993. 1472 s.
- CANDIGLIOTA, Zuzana, FOUKALOVÁ Kristýna, KOPAL Jiří. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem. Policejní právo v otázkách a odpovědích.* Brno: Liga lidských práv, 2010. 247 s.
- DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník. Komentář. I. díl. (§ 1 až 232).* 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 1568 s.
- HORZINKOVÁ, Eva, ČECHMÁNEK, Břetislav. *Zákon o Policii České republiky.* 3. vydání. Praha: Euronion, s. r. o., 2005. 236 s.
- JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou.* 6. vydání. Praha: Leges, 2016. 1280 s.
- JURNÍKOVÁ, Jana a kol. *Správní právo – zvláštní část.* 5. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 399 s.
- KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí. Základy obecního práva.* 1. vydání. Praha: CODEX Bohemia, s.r.o., 1998. 267 s.
- LAŠTOVKA, Karel. *Československé správní právo. Část zvláštní. 1. díl.* Praha: Melantrich, 1936. 377 s.

- MACEK, Pavel, UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva I. Habsburská monarchie (1526 – 1918)*. 1. vydání. Praha: Themis, 1997. 178 s.
- MACEK, Pavel, HÁJEK, Vladimír. *Obecní policie*. 1. vydání. Praha: Eurounion spol. s. r. o., 1995. 240 s.
- MATES, Pavel a kol. *Policejní právo. Právní předpisy s komentářem*. 4. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2004. 399 s.
- MATES, Pavel, ŠKODA, Jindřich, VAVERA, František. *Veřejné sbory*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 362 s.
- MERKL, Adolf. *Obecné právo správní. Díl II*. Praha – Brno: Orbis, 1932. 244 s.
- NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 315 s.
- *Policie České republiky*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. 151 s.
- RYCHETSKÝ, Pavel a kol. *Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. 1224 s.
- SLÁDEČEK, Vladimír, POUPEROVÁ, Olga a kol. *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 1. vydání. Praha: Leges, 2011. 416 s.
- VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 458 s.
- VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 556 s.
- *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích. Díl 3. m/r*. 1. vydání. Praha: Nakladatelský dům OP Diderot, 1997. 740 s.
- VYSOKAJOVÁ, Margerita a kol. *Zákoník práce. Komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 764 s.
- WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012. 931 s.

3) Odborné články

- BŘEŇ, Jan. *Obecní policie /4. Moderní obec*, 2013, roč. XIX, č. 6, s. 39.
- KUČERA, Pavel, PTÁČEK, Michal. Několik poznámek k navrhovaným změnám právní úpravy účasti Policie České republiky při vyšetřování dopravních nehod. *Trestní právo*, 2008, roč. XII, č. 6, s. 3 – 4.
- LÝSEK, Martin. Novela zákona o obecní policii přináší důležité změny. *Veřejná správa*, 2002, roč. XIII, č. 49, s. 12 – 21.

- MATES, Pavel. Bezprostřední zásahy v činnosti veřejných sborů. *Trestněprávní revue*, 2008, roč. 7, č. 5, s. 140 – 144.
- MATES, Pavel. Úkoly policie při řešení domácího násilí. *Právní rádce*. 2009, roč. XVII, č. 1, s. 38 – 42.
- MATES, Pavel. Zákon o policii a související změny. *Právní rozhledy*, 2008, roč. 16, č. 15, s. II.
- MAZÁNEK, Jiří, DRAGOUN, Radim. Jakou změnu může přivést nový zákon o Policii ČR do problematiky odhalování hospodářské trestné činnosti a korupčních jednání. *Trestní právo*, 2008, roč. XII, č. 11, s. 23 – 27.
- PIKNA, Bohumil. Ochrana osobních údajů v Evropském právu se zaměřením na aspekty bezpečnosti. *Právník*. 2008, roč. CXLVII, č. 1, s. 48 – 69.
- RYŠAVÝ, Ivan. Obecní policie, či bezpečnostní agentura? Otázka, kterou už si začaly klást některé obce. *Moderní obec*, 2015, roč. XXI, č. 7, s. 11 – 13.
- STAŠA, Josef. Vztah policie a soukromých bezpečnostních služeb. *Správní právo*, 2000, roč. 33, č. 3, s. 159 – 163.

4) Judikatura

- Nález Ústavního soudu ze dne 8. března 2000, sp. zn. I. ÚS 355/1997
- Nález Ústavního soudu ze dne 2. března 2000, sp. zn. III. ÚS 269/99
- Nález Ústavního soudu ze dne 10. února 1998, sp. zn. II. ÚS 416/97
- Nález Ústavního soudu ze dne 29. srpna 2005, sp. zn. IV. ÚS 144/05
- Nález Ústavního soudu ze dne 1. listopadu 2001, sp. zn. III. ÚS 190/01
- Nález Ústavního soudu ze dne 11. května 2004, sp. zn. I. ÚS 176/04
- Nález Ústavního soudu ze dne 12. srpna 1998, sp. zn. IV. ÚS 305/97
- Nález Ústavního soudu ze dne 12. května 2009, sp. zn. Pl ÚS 10/08
- Stanovisko pléna Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 1997, sp. zn. Plsn. 2/96
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. září 2002, sp. zn. 3 Tdo 465/2002
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. října 2006, sp. zn. 6 Tdo 798/2006
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2000, sp. zn. 7 Tz 232/2000
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. října 2008, sp. zn. 8 As 28/2008 – 29
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2009, sp. zn. 4 Ads 139/2008-49

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. listopadu 2008, sp. zn. 4 Ads 119/2008-61
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. července 2009, sp. zn. 7 As 33/2009-56
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2009, sp. zn. 5 As 84/2008-81

5) Internetové zdroje

- *Akce a projekty* [online]. policie.cz, [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.policie.cz/clanek/akce-a-projekty-655004.aspx>>.
- BEDNARČÍKOVÁ, Dagmar. *Čeští policisté pomáhali turistům v Chorvatsku* [online]. policie.cz, 16. října 2008 [cit. 12. března 2017]. Dostupné na <<http://www.policie.cz/clanek/cesti-policiste-pomahali-turistum-v-chorvatsku.aspx>>.
- BRÁNSKÝ, Pavel. *Policie České republiky a obecní policie dostala do rukou nové oprávnění k úspěšnému boji proti hazardu* [online]. eupsi.cz, 27. ledna 2017 [cit. 4. června 2017]. Dostupné na <<http://www.eupsi.cz/policie-ceske-republiky-a-obecni-policie-dostala-do-rukou-nove.html>>.
- CIBULKA, Jan. *Česko má víc policistů na obyvatele než Německo či Polsko, plánuje přijmout další* [online]. rozhlas.cz, 13. ledna 2016 [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.rozhlas.cz/zpravy/data/zprava/cesko-ma-vic-policistu-na-obyvatele-nez-nemecko-ci-polsko-planuje-prijmout-dalsi--1573483>>.
- *Donucovací prostředky a zbraně* [online]. ferovapolicie.cz, 16. října 2012 [cit. 14. června 2017]. Dostupné na <<http://www.ferovapolicie.cz/pouziti-sily-a-omezeni-osobni-svobody-29/donucovaci-prostredky-a-zbrane-273.html>>.
- FENDRYCH, Martin. *Strážníky převést k pořádkové policii. Podřídít ji starostům* [online]. Aktualne.cz, 3. června 2015 [cit. 4. června 2017]. Dostupné na <<https://nazory.aktualne.cz/komentare/strazniky-prevest-k-poradkove-policii-podridit-ji-starostum/r~2999c8da09d111e5ba38002590604f2e/?redirected=1496072201>>.
- *Jaké oprávnění má strážník obecní policie?* [online]. epravo.cz, 15. června 2001 [cit. 5. června 2017]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/jake-opravneni-ma-straznik-obecni-policie-9229.html>>.
- KLANG, Mikuláš. *Chorvatsko a nově i Bulharsko. Čeští policisté budou pomábat turistům* [online]. iDnes.cz, 1. července 2013 [cit. 12. března 2017]. Dostupné na

- <http://zpravy.idnes.cz/cesti-policiste-v-chorvatsku-a-bulharsku-f1c/zahranicni.aspx?c=A130701_170018_zahranicni_klm>.
- *Nižší územní prvky a územně evidenční jednotky* [online]. cuzk.cz, [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <http://www.cuzk.cz/Uvod/Produkty-a-sluzby/RUIAN/2-Poskytovani-udaju-RUIAN-ISUI-VDP/Ciselniky-ISUI/Nizsi-uzemni-prvky-a-uzemne-evidencni-jednotky.aspx#UI_OBEC>.
  - *Obecní policie. Abecední přehled obcí, městysů a měst, které zřídily obecní (městskou) policii* [online]. mvcr.cz, [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>>.
  - *Obecní policie. Data o činnosti obecních policií za rok 2015 souhrnně pro ČR v členění podle jednotlivých krajů* [online]. mvcr.cz, [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>>.
  - *Policie ukázala zastavovací pásy, Chovanec brál ujiždějíciho řidiče* [online]. Novinky.cz, 5. února 2015 [cit. 15. června 2017]. Dostupné na <<https://www.novinky.cz/domaci/360884-policie-ukazala-zastavovaci-pasy-chovanec-hral-ujizdejiciho-ridice.html>>.
  - *Statistika nehodovosti – rok 2016*. cpspd.cz, [cit. 22. června 2017]. Dostupné na <http://www.cpspd.cz/storage/files/nehody_2016.pdf>.
  - *Úvod do problematiky obecní (městské) policie. Pojem a postavení OP* [online]. mvcr.cz, [cit. 8. března 2017]. Dostupné na <<http://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09Mw%03d%03d>>.
  - *Základní povinnosti policistů a strážníků* [online]. ferovapolicie.cz, 13. srpna 2013 [cit. 30. května 2017]. Dostupné na <<http://www.ferovapolicie.cz/policista-versus-straznik-32/zakladni-povinnosti-policistu-a-strazniku-2485.html>>.
  - ŽÁRSKÁ, Lucie. *Počet příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky* [online]. policie.cz, 6. dubna 2016 [cit. 13. března 2017]. Dostupné na <<http://www.policie.cz/clanek/pocet-prislusniku-a-zamestnancu-policie-ceske-republiky.aspx>>.

Shrnutí

Tato kvalifikační práce je zaměřena na komparaci obecní policie a Policie České republiky. Zabývá se rozdíly v jejich vzniku, právní úpravě, působnosti a zejména v povinnostech a oprávněních. Speciální kapitola je věnována rozdílům v oprávnění k použití donucovacích prostředků, a to včetně zbraně. V tomto směru práce rovněž reflektuje zkušenosti a názory strážníků obecní policie a příslušníků Policie České republiky. Poslední kapitola je věnována úvahám de lege ferenda.

Cílem práce bylo ověřit, zda mají strážníci obecní policie a příslušníci Policie České republiky stejná oprávnění a povinnosti. Rovněž zda jsou oprávněni použít tytéž donucovací prostředky, nebo zda je někdo z nich ve výběru donucovacích prostředků omezen.

K dosažení zamýšleného cíle byla využita metoda deskriptivní, výkladu práva, individuálního ústního dotazování a komparace.

Abstract

This thesis is focused on comparison between the municipal police and The Police of the Czech Republic. It deals with the differences in their establishment, legal regulations, competence and especially in duties and authorizations. A special chapter is dedicated to the differences in authorization to use repressive instruments, including a weapon. In this respect, the work also reflects on the experiences and opinions of the constables of the municipal police and police officers of the Police of the Czech Republic. The last chapter is dedicated to considerations de lege ferenda.

The aim of the thesis was to verify whether the constables of the municipal police and police officers of the Police of the Czech Republic have the same rights and duties. Also, whether they are entitled to use the same repressive instruments, or whether any of them is restricted in a choice of repressive instruments.

To achieve the intended goal, the descriptive method, the interpretation of the law, the individual oral questioning and the comparison were used.

Seznam klíčových slov

Diplomová práce, Univerzita Palackého, Právnická fakulta, Policie České republiky, obecní policie, komparace, zákon o policii, strážník, veřejné sbory, bezpečnost, veřejný pořádek, ochrana obyvatelstva, ozbrojené sbory, donucovací prostředky, zbraně.

List of key words

Diploma thesis, Palacky University, Faculty of Law, The Police of the Czech Republic, municipal police, comparisation, Act on the Police of the Czech Republic, constable of the municipal police, public corps, safety, public order, protection of population, armed forces, repressive instruments, arms.